

Kommunestyrets vedtak i sak

BUDSJETT 2022

**HANDLINGSPROGRAM OG ØKONOMIPLAN
2022- 2025**

Innhold

1. Kommunedirektørens innledning.....	6
2. Kommunedirektørens budsjettinnstilling	7
3. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag	8
4. Styringssystemet i Åsnes kommune	10
4.1 Inntektssystemet	11
4.2 Rammebetingelser Åsnes kommune-regjeringens kommuneopplegg for 2022...	12
4.3 Frie inntekter.....	13
4.4 KOSTRA tall for 2020	19
5. Organisering	20
5.1 Politisk struktur	20
5.2 Administrativ struktur	21
5.3 Vedtatte planer og utredningsoppgaver	21
5.3.3 Lederplattform	22
5.3.4 Økonomi.....	25
5.3.4.1 Finansielle måltall.....	25
5.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon.....	26
5.3.4.3 Kostnadsnøkler	27
5.3.4.4 Renter og avdrag.....	27
5.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser	28
6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK.....	29
6.1 Tiltak – politisk styring	29
6.2 Tiltak – selvkost på tjenester	29
6.3 Tiltak – kontorteknisk personale oppvekst	29
6.4 Tiltak – VÅG samarbeider	30
6.5 Tiltak - gjennomgang av IKS og samarbeider	30
6.6 Tiltak – Systematisk organisasjons – og tjenesteutvikling, omorganisering omsorgsboliger, harmonisering av tjenester og innovasjon helse, omsorg og velferd	30
6.6.1 Tjenesteharmonisering.....	32
6.6.2 Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida?	32
6.6.3 Digitalisering og velferdsteknologi	32
6.6.4 Fremtidig bruk av omsorgsboliger.....	33
6.7 Tiltak – reduksjon av lederressurser	34
6.8 Tiltak - ressursdimensjonering av årsverk til forvaltning og drift av eiendom	34
6.9 Tiltak – Åsnes barneskole	34

6.10 Tiltak –KLP tilbakeføring av premiereserve	34
6.11 Tiltak – Åsnes opplæringscenter.....	34
6.12 Tiltak - TV- og internettabonnement kommunale utleieboliger	35
6.13 Tiltak – reduksjon kommunal bygningsmasse.....	35
6.14 Tiltak – privatisering av kommunale veier	35
6.15 Tiltak – barnehagestruktur	35
6.16 Tiltak – deltakelse i «Inn i jobb»	35
6.17 Tiltak – planleggingsressurs	36
6.18 Tiltak – frivilligheten (kommune 3.0).....	36
6.19 Tiltak - eiendomsskatt næringseiendommer, verker og bruk	36
6.20 Oppsummering og effekter av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden	37
7. Fokus / hovedsatsningsområder 2022.....	38
7.1 Klima	41
8. Investeringer.....	44
8.1 Startlån for videre utlån, Husbanken.....	44
8.2 Egenkapitalinnskudd KLP.....	44
8.3 Midt-Hedmark brann- og redning IKS, kjøp av andeler	44
8.4 Vanntilførsel Sparbymoene, Snålroa, Lauta, Flisa bru	45
8.5 Søgårdshaugen, nytt anlegg.....	45
8.6 Søkkediet vannverk	45
8.7 Berg-Kvisler renseanlegg.....	45
8.8 Rådhuset	45
8.9 Grunnerverv og infrastruktur ny utbyggingsområder næring og bolig.....	46
8.10 Kommunale bygg, ladestasjoner.....	46
8.11 IKT oppvekst	46
8.12 IKT diverse prosjekter.....	46
8.13 Overordnet digitalisering, forprosjekt	46
8.14 Nye Åsnes barneskole.....	46
8.15 Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg	46
8.16 Geovekst ny kartlegging	46
8.17 Gatelys	46
8.18 Åsnes sykehjem, nytt signalsystem	47
8.19 Åsnes sykehjem, bekkenspyler.....	47
8.20 Åsnes sykehjem, elektriske senger og sirkulasjonsmadrasser.....	47
8.21 Åsnes legesenter, undersøkelsesbenker og operasjonslamper	47

8.22	Åsnes legesenter, medisinsk utstyr	47
8.23	Bibliotek mer åpent.....	47
8.24	Flomsikring/biotoptiltak Kilen/Nyåa	48
8.25	Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon.....	48
8.26	Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer	48
8.27	Generelle investerings prosjekter	48
9.	Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid	49
9.1	Budsjett politisk virksomhet og administrasjon.....	50
9.2	Politikk.....	50
9.3	Administrasjon.....	50
9.4	Interkommunalt samarbeid	51
9.4.1	Solør barnevernstjeneste, Åsnes	51
9.4.2	Landbrukskontor Våler og Åsnes.....	52
9.4.3	Pedagogisk psykologisk tjeneste	52
10.	Sektor oppvekst.....	53
10.1	Budsjett sektor oppvekst	57
10.1.1	Administrasjon.....	57
10.2	Barnehage generelt.....	57
10.3	Myrsnipa barnehage.....	58
10.4	Sønsterud barnehage.....	58
10.5	Jara barnehage	58
10.6	Bashammeren barnehage	58
10.7	Grunnskole, generelt	59
10.8	Flisa skole / SFO	59
10.9	Sønsterud skole / SFO	59
10.10	Jara skole	60
10.11	Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall.....	60
10.12	Åsnes opplæringscenter	60
10.13	Åsnes kulturskole	60
11.	Sektor helse, omsorg og velferd.....	61
11.1	Budsjett sektor helse, omsorg og velferd	65
11.1.1	Administrasjon.....	66
11.2	NAV – sosiale tjenester og flyktninger	66
11.3	Åsnes sykehjem	66
11.4	Hjemmebasert omsorg	66

11.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)	66
12. Sektor samfunnsutvikling	67
12.1 Budsjett sektor samfunnsutvikling.....	67
12.2 Brann- og feiertjenesten	67
12.3 Tekniske tjenester	67
12.4 Eiendom	68
12.5 Kultur og frivillighet	68
13. Generelle inntekter og utgifter	69
13.1 Netto driftsresultat	69
13.2 Sammensetning fond.....	69
13.3 Lånegjeld.....	69
14. Obligatoriske oppstillinger	70
14.1 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 1.ledd	70
14.2 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 2.ledd	71
14.3 Noter til driftsbudsjettet 2022	72
14.4 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 1.ledd	73
14.5 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 2.ledd	74
14.6 Økonomisk oversikt etter art – drift § 5.6	75
14.7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5.7	76

VEDLEGG:

- Gebyr regulativ, egenbetaling mm
- Husleiesatser
- Beregning av tilskudd til ikke kommunale barnehager
- Kontrollutvalgets innstilling til budsjett kontroll og revisjon
- Budsjett 2022 Åsnes kirkelige fellesråd
- Budsjett 2022 Solør Renovasjon IKS

1. Kommunedirektørens innledning

Når kommunestyret vedtok budsjett 2021 og økonomiplan 2021 - 2024 var det med store udefinerte innsparinger. I tillegg var det et meget stramt budsjett for 2021, og med en økonomiplan som bare var i teknisk balanse. Kommunedirektøren hadde store forhåpninger til prosjektet «Sammen om en bærekraftig framtid». Dette prosjektet hadde flere formål. Det skulle sikre en bedre sammenheng mellom inntekter og utgifter, og bygge en bærekraftig kommune – eller sammenhengen mellom bærekraftige tjenester og samfunnsutviklingen innenfor en forsvarlig økonomi. Resultatet av prosjektet ble ikke som forventet, og kommunen står fortsatt i en meget vanskelig situasjon hvor de nødvendige grepene ikke er tatt. Fortsatt er det en ubalanse mellom kommunenes inntekter og utgifter på ca. 30 mill. i økonomiplanperioden.

Kommunedirektøren legger fram et budsjett og en økonomiplan med behov for å ta virkelige tøffe grep i bruk. Det betyr at man må bli helt konkrete på tiltak som gir faktisk effekt. Kommunedirektøren ser ikke noe alternativ til dette. Det vil kreve særdeles mye av alle, både folkevalgte, tillitsvalgte, ledere, ja hele organisasjonen. Kanskje skal man si hele lokalsamfunnet. Det jobbes med å se på mer interkommunalt samarbeid mellom Våler, Åsnes og Grue, VÅG-samarbeidet. Her forventes det effekter økonomisk i tillegg til at det vil styrke det faglige og minske sårbarheten.

Det gjør det ikke mindre krevende å måtte ta tøffe grep nå når man som resten av verden fortsatt står i en pandemi, som man fortsatt ikke vet når vil være over. Mest sannsynlig vil den i alle fall sette sterkt preg også på 2022. Fram til nå har Åsnes løst den på en særdeles god og imponerende måte. Det handler både om dyktige folk og god planlegging. Et godt samarbeid med nabokommuner har også vært sentralt for å lykkes.

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 har vært et krevende arbeid, og det vil være minst like krevende å realisere det – spesielt det første året. Det er tøffe prioriteringer som skal, og må, gjennomføres de neste årene for at vi igjen skal kunne friskmelde økonomien i Åsnes kommune.

En av forutsetningene for at vi skal lykkes er at alle må på banen, og ikke minst spille mot samme mål. Vi må spille på lag og løfte i flokk. Det forventes at alle melder seg på i dette arbeidet. Det ikke bare forventes, det faktisk kreves. Vi trenger de dyktige ansatte, gode lederne og ansvarlige folkevalgte som bygger og driver organisasjonen Åsnes kommune i lag.

Flisa den, 10. november 2021

Otto Langmoen
Kommunedirektør

2. Kommunedirektørens budsjettinnstilling

1. Driftsdelen i økonomiplan 2022-2025 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2.ledd vist på side 70 og 71 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene.
Første året vedtas som kommunens driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2022.

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2022-25 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2.ledd vist på side 73 og 74 i kommunedirektørens budsjettdokument.

Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2022. Det vedtas en låneramme på 117,310 mill. kr for finansiering av investeringsprosjektene i 2022. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Låneopptak gjennomføres etter endelig vedtak om skolestruktur er behandlet i kommunestyret. Lån til ny skole utgjør kr 100 000 000 av lånerammen.

I tillegg tas opp 20 mill. i Startlån i Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.

3. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
4. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunen i 2022 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2022 fastsettes til 4 ‰ for bolig, fritidseiendommer og næringseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringseiendommer på 1 promille fra 2021. Videre foreslås en videre årlig økning på 1 promille i økonomiplanperioden (maks 7 promille). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivningen av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2022. Det benyttes Skatteetatens formusgrunnlag for de boligeiendommer som har dette.
5. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.
6. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2022 på kr 6 900 000.
7. Festeavgift for 2022 fastsettes til 300 kroner pr. grav pr. år.
8. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2022 på kr 1 790 000, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 44/21. I tillegg kommer revisjon av legater.
9. Kommunale avgifter, gebyrer og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2021/2022 dersom ikke annet er spesielt angitt.
10. Tilskuddssatser i 2022 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.

3. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag

Drift:

Forrige års økonomiplan la opp til meget tøffe uspesifiserte innsparingskrav. Dette er ikke videreført, og det fremlegges nå konkrete tiltak for å bringe kommunen i økonomisk balanse. Tiltakene er spesifisert og beskrevet i kap. 6. Det er viktig for kommunedirektøren å presisere at det er ønskelig å benytte tid på denne prosessen. Dette for å finne realistiske og gjennomførbare tiltak, og at situasjonen behandles på en forsvarlig måte i forhold til brukere, medarbeidere og tjenesteyting. Åsnes kommune gir gode og forsvarlige tjenester hver dag gjennom hele året til sine innbyggere – noe vi også skal fortsette med.

Det er først når netto driftsresultatet er på minimum ca. 1,75 % av samlede driftsinntekter at driften kan sies å være bærekraftig. Kommunen er som kjent langt unna det nivået.

I statsbudsjettet beregnes en økning av kommunenes frie inntekter med 0,7 % fra 2021 til 2022. Det er da ikke hensyntatt oppgavekorrigerte endringer inneværende år.

Kommunedirektøren mener at det blir mer riktig å fremstille den nominelle veksten ut fra dette, og legger til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 0,3 % fra 2021 til 2022.

Det må også forventes økte renter i det kommende året, og dette vil påvirke kommunenes finansutgifter.

Fortsatt ser man at det er underfinansiering av barnehagereformen noe som presser kommuneøkonomien.

Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester økes fra kr 1 430 000 til kr 1 470 000. Dette er en økning på kun lønnsveksten. Regjeringen Støre trakk tilbake forrige regjerings forslag om en økning på kr 50 000 utover lønnsvekst. Tallene gjelder allerede regnskap 2021 da staten benytter seg av kontantprinsippet. Reelt har innslagspunktet for SRT-ordningen økt med kr 200 000 - 250 000 pr bruker fra 2016-2022. Dekningsgraden holdes uendret på 80 % utover innslagspunktet.

Nye kommunale plikter tilføres, og det er usikkerhet om det er samsvar mellom forventninger hos brukere og finansieringsgrunnlaget dette gjelder spesielt barnevernsreformen som trår i kraft fra 1.1.22.

Skatteetatens formues grunnlag for de boligeiendommene som har det ble benyttet til eiendomsskatt i 2021. Dette videreføres, det er foretatt ny alminnelig taksering for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021. De nye satsen for disse eiendommene benyttes fra 2022. Dette medfører en inntektsøkning på eiendomsskatt i 2022 og fremover med 3,65 mill. I tillegg foreslås det en økning av skattesatsen på verk, bruk og næringseiendommer. Den årlige effekten av dette er kr 550 000 – akkumulert i økonomiplanperioden 2,2 mill.

Åsnes kommune har ikke noen buffer på disposisjonsfond – dette ble tømt ved årsavslutningen for regnskapsåret 2020. En avsetning til disposisjonsfond vil først være aktuelt når akkumulert merforbruk er dekket inn i sin helhet. I økonomiplanen for den

kommende fire års perioden ser vi at det vil være mulig med avsetning til disposisjonsfond det siste året jfr. Bevilgningsskjema § 5.4 1.ledd.

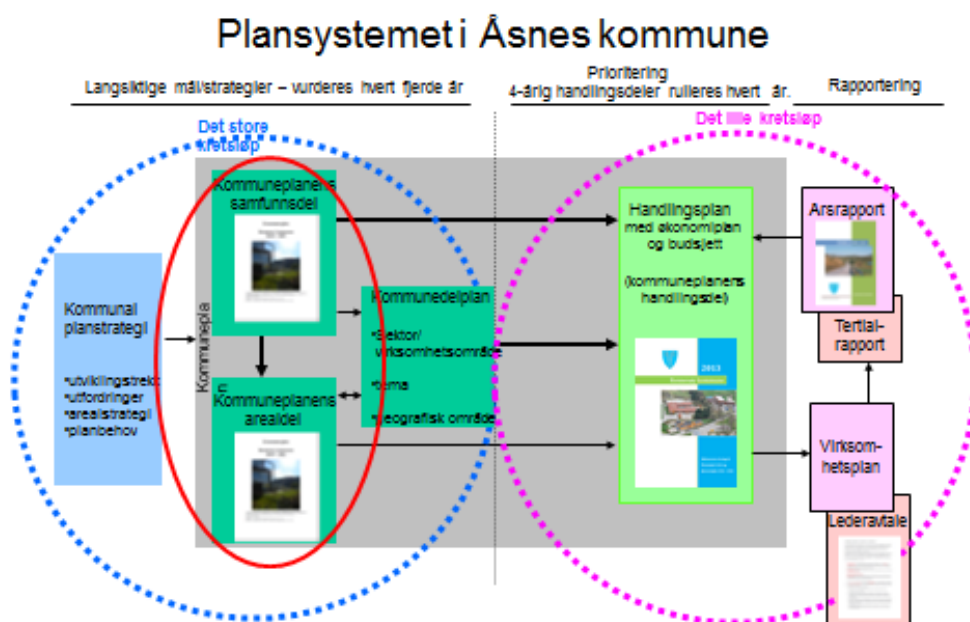
Investering:

Kommunedirektøren viser til følgende forslag til investeringsprogram for planperioden 2022-2025. (Alle beløpene i hele 1 000) Finansinvesteringene – i form av egenkapitalinnskudd i KLP og kjøp av andel MHBR IKS framgår ikke av tabelloppstillingen. Finansieringen for realinvesteringene i sum vises nederst i tabellsammendraget.

Investeringsprogram (-bevilgninger)				
Tekst	2022	2023	2024	2025
Vanntilførsel Sparbymoene/Snålroa/Lauta/Flisa bru	5 500	6 000		
Søgårdshaugen, nytt anlegg	500			
Søkkediet vannverk	2 500			
Vannforsyning Beitnesgrenda			650	
Flisa RA- rensetrinn nr 3, biologisk rensing		1 000	10 000	
Sannering eternitleddning Jordan-Bjerkely, vann			2 700	
Skalbukilen renseanlegg		500	2 200	
Berg-Kvisler rensanlegg	500	2 200		
Va- diverse	1 000	1 000	1 000	1 000
Vedlikeholdsplan bygg ENØK (kun budsjett-fordeles)	1 000	750	750	750
Rådhuset, ENØK tiltak	4 000	4 000		
Grunnerverv og infrastruktur nye utbygningsområder næring og bolig	5 000	5 000	5 000	5 000
Ladestasjoner kommunale bygg	750	750		
IKT oppvekst	950	600	1 250	1 250
IKT diverse	1 250	1 250	1 250	1 250
Overordnet digitalisering, forprosjekt	100			
Nye Åsnes barneskole	125 000	125 000		
G/S KR.Haugsvet - Ola Hammerstadsveg	650			
Geovekst ny kartlegging	250	250	250	
Kommunale veier, oppgradering (kun budsjett-fordeles)	1 200	1 200	1 200	1 200
Gatelys	500	100	100	100
Åsnes sykehjem, varslingsystem	3 200			
Åsnes sykehjem, bekkenspyler	125			
Åsnes sykehjem, elektriske senger og sirkulasjonsmadrasser	375			
Åsnes legesenter, undersøkelsesbenker og operasjonslamper	166			
Åsnes legesenter, medisinsk utstyr	317			
Bibliotek, mer åpent	486			
Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa		500		
Rådhusplassen, utemøbler		300		
ÅUS, auditorium for- og hovedprosjekt			100	1 500
Myrmoen, trapp til friområde			850	
Flomsikring/biotopiltak Kilen/Nyåa	155			
Ny sentrum barnehage for- og hovedprosjekt		5 000	25 000	
Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon	1 000	1 000		
Åsnes kirkelige fellesråd	400	400	400	400
Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer	1 500			
Sum investeringsramme	158 374	156 800	52 700	12 450
Finansiering:				
Lån	126 810	127 340	45 790	10 760
Momskompensasjon	28 176	27 910	6 060	1 190
Salgsinntekter	3 388	1 300	850	500
Tilskudd	0	250		
Sum finansiering	158 374	156 800	52 700	12 450

4. Styringssystemet i Åsnes kommune

Figuren viser det lille og det store kretsløpet. Det lille kretsløpet viser hva handlingsmålene og prioriteringene kommunen skal arbeide med i den neste fire års perioden - de økonomiske rammene for drift og investering i 2022, og økonomiplanen for de tre påfølgende år. Planene i det lille kretsløpet rulleres årlig. For å måle resultatene i det lille kretsløpet utarbeides lederavtaler, sektorplaner, årsbudsjett, tertialrapporter og årsregnskap/årsmelding. Dette vil danne grunnlaget for justeringer og resultatvurdering i perioden.

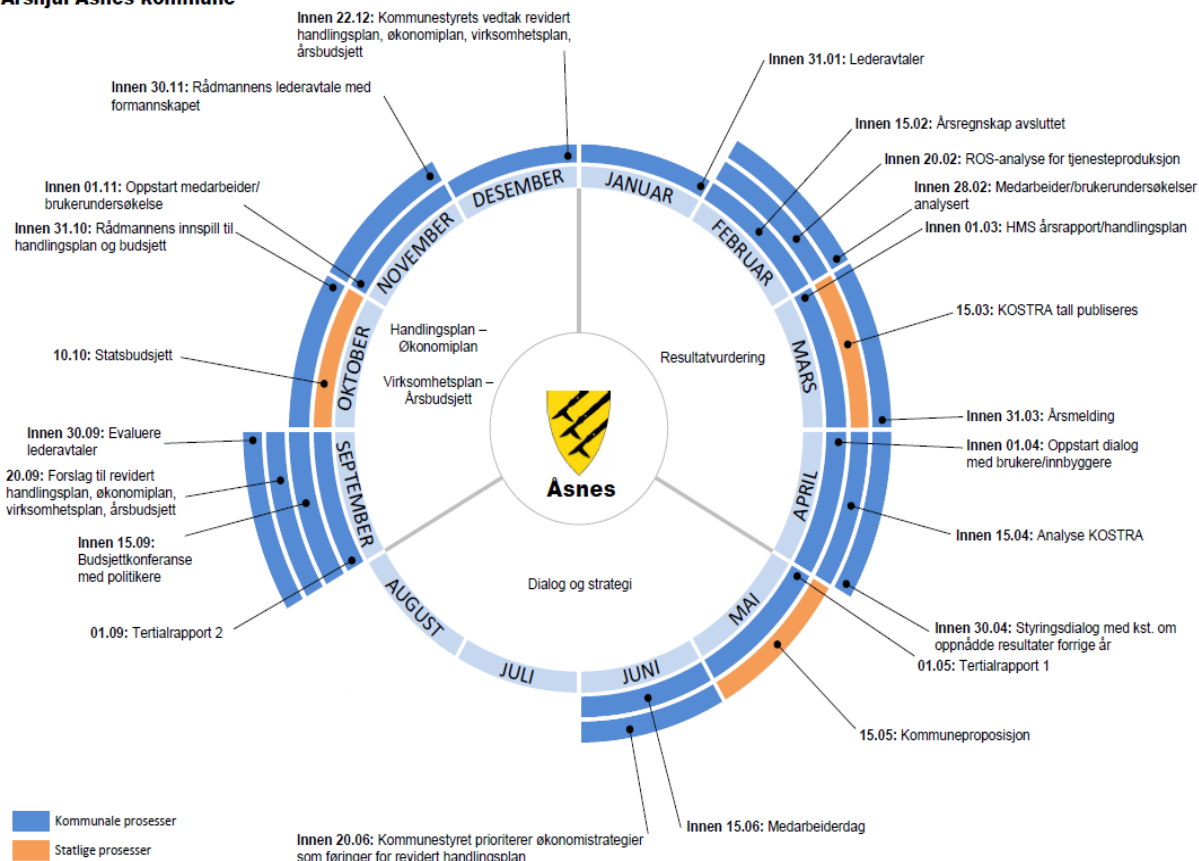
Det store kretsløpet omfatter kommuneplanens langsiktige del (12 år). Her fremgår mål for utviklingen og retningslinjer for gjennomføring av både samfunns- og arealdelen.

Prosessen:	
Budsjettseminar	25.-26.8.21
Kommunedirektøren legger fram sitt forslag	15.11.21
Formannskapetets budsjettbehandling og innstilling	22.11.21
Budsjettet legges ut til offentlig ettersyn (minst 2 uker)	26.11.21
Utvalgsbehandling av formannskapetets innstilling i budsjettsaken	29.11.21
Kommunestyrets behandling	13.12.21

Evnen til stadig å tilpasse, tenke og handle innovativt kommer til å være enda mer tiltagende i fremtiden. Åsnes har kontinuerlig brukt tid på å tilpasse seg i forhold til en krevende økonomisk situasjon. Kvalitet og kompetanse vil bli viktige drivere for å være i forkant og på høyden i forhold til det en kommune skal levere på og ha ansvaret for, i tillegg til de økonomiske premissene som foreligger. Krevende valg og prioriteringer gjøres kontinuerlig. Vi må alltid huske at det finnes handlingsrom for å prioritere.

Årshjul Åsnes kommune

4.1 Inntektssystemet

Inntektssystemet for kommuner (og fylkeskommuner) gir overføringer som kan disponeres av den enkelte kommune (fylkeskommune). Dette for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for ufrivillige kostnadsforskjeller, som skyldes bl.a. geografi, alderssammensetning og ulike levekår. Disse forskjellene medfører at de kommunale tjenestene ikke koster det samme og tilby i kommunene.

Størsteparten av kommunenes rammetilskudd fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger, det såkalte innbyggertilskuddet. I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene er viktige virkemidler for å nå regional- og distriktpolitiske mål. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er distrikstilskudd Nord-Norge, distrikstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd, regionsentertilskudd og veksttilskudd.

En betydelig andel av kommunesektorens inntekter kommer gjennom skatteinntekter. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen skatteutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

4.2 Rammebetingelser Åsnes kommune-regjeringens kommuneopplegg for 2022

I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 1,6 mrd. (dvs. 0,5 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 1,6-2,0 mrd. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2022 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 2,5 % (fordelt med 3,2 % som årslønnsvekst og 1,6 % som prisvekst). I realveksten ligger det også inne 100 mill. for å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen og 100 mill. (hvorav 75 mill. for kommunene) til satsing på barn og unges psykiske helse. Åsnes kommunes andel her hhv. kr 89 000 og kr 116 000.

Realveksten på 0,5 % er regnet fra inntektsnivået i 2021 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2021. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2021, blir inntektsveksten fra 2021 til 2022 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2021. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 5,042 mrd. Skatteinntektene for 2021 er nå anslått å øke med 11,6 % nominelt for kommunene.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2022 settes ned til 10,95 %, som er en reduksjon på hele 1,2 prosentpoeng. Denne kraftige reduksjonen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene (herunder også eiendomsskatt). Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) anslås å bli 0,1 % lavere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for inneværende år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 3,4 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 1,5 % nominelt.

I kommunedirektørens budsjettframlegg for 2022 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **479,487 mill.**, som er 2,242 mill. lavere enn i beregningene fra KMD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **484,764 mill.** som frie inntekter i 2021. Korrigerer vi med -6,636 mill. som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 478,128 mill. i oppgavekorrigerte frie inntekter 2021. *I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 1,359 mill. eller 0,3 %.*¹

¹ Lokalt skatteanslag er i disse beregningene basert på gjennomsnittlig skatteandel siste 3 år (2018-20).

4.3 Frie inntekter

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres det med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2022-kr):²

	2021	2022	2023	2024	2025
Rammetilskudd (fast del)	247 494	244 551	242 288	240 022	238 036
Skatt	181 444	179 567	178 970	178 449	178 011
Inntektsutjevning	55 826	55 369	55 185	55 024	54 889
Sum frie inntekter	484 764	479 487	476 443	473 495	470 936
%-endring		-1,1	-0,6	-0,6	-0,5
%-endring, ekskl. covid-19 bevilgning		1,0	-	-	-

Basert på Prop 1 S Tillegg 1 (2021-2022) fra ny regjering får vi følgende tall:

	2021	2022	2023	2024	2025
Rammetilskudd (fast del)	247 494	244 424	242 288	240 270	238 034
Skatt	181 444	181 985	181 369	180 830	180 375
Inntektsutjevning	55 826	56 092	55 902	55 736	55 595
Sum frie inntekter	484 764	482 501	479 559	476 836	474 004
%-endring		-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
%-endring, ekskl. covid-19 bevilgning		1,6			

Skatteinntektsanslaget i makro er oppjustert med vel 2,5 mrd. som følge av endringer i skatte- og avgiftsopplegget fra ny regjering.

Midler til å kompensere for redusert foreldrebetaling i barnehager (redusert makspris fra 1.8.22) ligger da inne. 1 mill. i makro for ansvarsoverføring ved rh-immunisering, ligger også inne. Trekk for redusert pensjonspåslag til private barnehager og reversering av forslaget om en ekstra time i naturfag på u-trinnet, er også tatt høyde for.

Grunnskoletilskuddet på kr 500 000 per kommunale grunnskole ligger også inne i sum frie inntekter. Åsnes har mottatt kr 332 000 ekstra vedr grunnskoletilskuddet via det nye statsbudsjettet.

² Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (1,0 mill. kr i 2022) er satt til 0,5 mill. kr i årene 2023, 2024 og 2025.

Dokumentasjon av frie inntekter 2021 og 2022 (Grønt hefte 2022).

Åsnes	2021	2022
Innbyggertilskudd	178 183	188 370
Utgiftsutjevnenende tilskudd/trekk	34 477	33 488
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	2 299	2 080
Inntektsgarantertilskudd, netto	8 559	7 664
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	2 167	2 092
Distriktstilskudd Sør-Norge	9 828	9 857
Distriktstilskudd Nord-Norge		
Veksttilskudd		
Storbytilskudd		
Regionsentertilskudd		
Skjønnstilskudd*	1 500	1 000
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	237 013	244 551
Anslag inntektsutjevnenende tilskudd/trekk fra KMD i statsbudsjettet	55 190	55 747
Skatteinntektsanslag fra KMD i statsbudsjettet	172 433	181 431
Endring rammetilskudd saldert budsjett og RNB, inkl. koronakomp. på post 60**	10 481	
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KMD målt mot oppr. anslag	9 680	
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	484 797	481 729
Oppgavekorrigering***	-6 224	
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	478 573	481 729
Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		0,7 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		3 155

*) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra fylkesmannen gjennom året inngår ikke i denne summen.

**) Inkluderer også kommunens del av bevilgning på 500 mill. vedtatt i mars til dekning av vaksinasjonsutgifter

***): I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2022 tabell 3-k.

I tillegg foretas det en utgiftsutjevning hvor formålet er omfordeling av kostnadsulempere og etterspørselsforskjeller. Dette sørger for at denne andelen av rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel. Kostnadsnøkkel består av en rekke objektive kriterier som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Eksempler på slike kriterier er blant annet antall barn i skolepliktig alder, antall eldre og bosettingsmønster og reiseavstander i kommunen.

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2022 og endring 2021-2022

Åsnes	2022			Endring 2021-2022	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)
0-1 år	0,0057	0,6059	-956	-10,1 %	-304
2-5 år	0,1355	0,6926	-17 733	0,7 %	-396
6-15 år	0,2632	0,7858	-24 009	-0,4 %	-1 594
16-22 år	0,0236	0,8865	-1 140	-1,3 %	-204
23-66 år	0,1051	0,9445	-2 484	0,2 %	-9
67-79 år	0,0570	1,5170	12 549	-2,9 %	-111
80-89 år	0,0775	1,6775	22 356	6,1 %	2 848
Over 90 år	0,0389	1,4818	7 980	6,5 %	1 345
Basistillegg	0,0159	1,7965	5 392	0,0 %	227
Sone	0,0100	1,2354	1 002	-2,0 %	-32
Nabo	0,0100	2,0123	4 310	-1,3 %	155
Landbrukskriterium	0,0021	4,6364	3 252	-1,9 %	141
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0070	0,6512	-1 040	-0,2 %	-57
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0082	0,3662	-2 213	0,7 %	-84
Dødelighet	0,0459	1,3148	6 153	-1,3 %	-20
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0186	0,8914	-860	4,7 %	196
Lavinntekt	0,0117	0,7939	-1 027	-12,0 %	-659
Uføre 18-49 år	0,0063	1,7331	1 967	3,6 %	186
Opphopningsindeks	0,0093	0,7555	-968	-9,4 %	-403
Aleneboende 30 - 66 år	0,0189	1,2306	1 856	4,3 %	417
PU over 16 år	0,0491	1,5034	10 525	-9,1 %	-1 439
Ikke-gifte 67 år og over	0,0459	1,7693	15 035	-0,4 %	485
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0165	0,5146	-3 410	-21,4 %	-1 583
Innbyggere med høyere utdanning	0,0181	0,6045	-3 048	0,5 %	-95
Kostnadsindeks	1,0000	1,0786	33 488	-0,6 %	-990
<i>Netto virkn. statlige/private skoler</i>			2 080		-219
Sum utgiftsutjevn. mm.			35 568		-1 208

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2022 (og endring 2021-2022) fordelt på sektorområder

Åsnes	2022			Endr. 2021-2022	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
Barnehage	0,1581	0,6640	-22 613	-1,7 %	-1 981
Administrasjon	0,0805	1,0465	1 596	-0,2 %	-11
Landbruk	0,0021	4,6364	3 211	-1,9 %	106
Grunnskole	0,2533	0,8240	-18 982	-0,4 %	-1 330
Pleie og omsorg	0,3495	1,4668	69 464	0,0 %	2 691
Kommunehelse	0,0553	1,1594	3 753	-0,4 %	181
Barnevern	0,0452	0,8317	-3 241	-1,6 %	-731
Sosialtjeneste	0,0560	1,0122	290	0,4 %	101
Kostnadsindeks	1,0000	1,0786	33 488	-0,6 %	-990

Tabellen viser at Åsnes kommune skulle ha gjort endringer i sine rammer på sektor nivå for å kompensere for de fordelinger statsbudsjettet legger til grunn. Kommunedirektøren ser ingen mulighet til å gjennomføre dette før ny struktur for skoler og barnehager er på plass. Åsnes kommune anslås til å være 7,86 % dyrere til å drifte enn gjennomsnittskommunen i Norge. Dette er en nedgang fra 2021 på 0,65 %. Utviklingen av utgiftsbehovindeksen over flere år vises i tabell under pkt. 5.3.4.3.

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel).

	I makro	Åsnes
Samlet korreksjon i rammetilskuddet 2021 (1000 2021-kr)	-2 652 094	-6 636
Nominell videreføring av kapitaltilskudd barnehagene 2021	-259 200	-307
Redusert pensjonstilskudd, private barnehager	-201 820	-179
Økonomisk tilsyn med private barnehager	-4 878	-4
Ekstra skoletime naturfag i grunnskolen	97 366	107
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO på 3. - 4. trinn	35 000	38
Statlig/private skoler, endring i elevtallet	-114 870	-126
Barnevernsreformen. Korreksjon etter barnevernsnøkkel/Tabell C	1 278 049	1 917
Kompetansekrav statlig og kommunalt barnevern	51 220	57
Innlemming av stillinger i det kommunale barnevernet	820 605	911
Avvikle forsøk i barnevernet	-39 024	0
Barnekoordinator	97 561	151
Basistilskudd til fastleger	125 000	193
Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger	314 341	486
Ressurskrevende tjenester, tilleggskompensasjon	-53 659	-105
Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene	2 064 530	0
Dagsats tiltakspenger	67 317	91
Implementering av rusreformen	97 561	132
Tolkeloven	20 170	28
Universell utforming av IKT	33 171	46
Differensiert arbeidsgiveravgift	-2 534	0
Grensejusteringer 2022	0	0
Koronatiltak 2021	-7 078 000	-10 072

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2023-25) budsjettert med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 1,7 mrd. kr eller 0,5 % (noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.³

³ I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2022, 1.1.2023, 1.1.2024 og 1.1.2025. Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet er basert på SSB MMMM (justert for faktisk befolkningsutvikling i 2020 «TBU-metode»).

4.3.1 *Inntekts- og formuesskatt*

Regjeringens forslag om reduksjon av det kommunale skattøret for personlige skatteyttere som nevnt tidligere i dokumentet påvirker naturligvis skatteinntangen i kommunene. Dette medfører at skatteinntektene får en negativ endring med 1,03 % fra 2021 til 2022.

Åsnes kommune ligger godt under 90 % av landsgjennomsnittlig skatteinntektsnivå per innbygger. Ved en eventuell heving av kommunens skatteinntektsanslag vil en sitte igjen med bare 5 % netto (for et gitt uendret skatteinntektsnivå på landsbasis), siden det inntektsutjevnerende tilskuddet vil reduseres med 95 % av skatteøkningen. Motsatt vil en få kompensert 95 % over inntektsutjevningen hvis en reduserer kommunens skatteinntektsanslag.

4.3.2 *Eiendomsskatt*

Eiendomsskatt ble innført i Åsnes i 2005. Det har ikke skjedd noen omtaksering etter utløpet av 10-årsperioden. I 2016 ble det gjort et vedtak om at ny taksering utsettes, men at takstene skulle kontor justeres ved at gjeldende skattegrunnlag årlig i en ny 10-årsperiode økes med 2 % av det opprinnelige grunnlaget. I budsjett 2021 ble det vedtatt at Skatteetatens formuesgrunnlag skulle tas i bruk for de boligeiendommene som hadde dette, og at ny alminnelig taksering skulle finne sted for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021. Omtaksering av alle eiendomsskatteobjekter som skal ha kommunal takst, vil f.eks. gjelde hytter/fritidseiendommer, gårdsbruk/våningshus⁴ og næringseiendommer. De nye kommunale takstene på disse objektene vil gjelde fra 2022 og er lagt inn i kommunedirektørens budsjettforslag. Det foreslås også en økning av satsen for næringsbygg, verk og bruk fra 3 til 4 ‰, og en ytterligere økning i hele økonomiplanperioden på 1 ‰ årlig. Dette betyr en årlig inntektsøkning på kr 550' – akkumulert til 2,2 mill i 2025.

Merinntektene i 2021 ved å ta bruk Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommene som har det var ca. 5,6 mill. Da er det en videreføring av 4 ‰ som skattesats og ikke bunnfradrag. Ytterligere merinntekter fra 2022 er beregnet til 4,2 mill.

4.3.3 *Andre generelle driftsinntekter*

Her budsjetteres rentekompensasjon for kirkebygg og skole- og svømmeanlegg, kompensasjon (for både renter og avdrag) for oppstartstilskudd som ble gitt under handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og opptrappingsplanen for psykisk helse 1994–2004, samt integreringstilskuddet.

⁴ Når kommunestyret har vedtatt å benytte Skatteetatens formuesgrunnlag som verdsettelsesmetode for boliger (for de boligene som har en slik verdi beregnet), må kommunen allikevel måtte takserer selv alle våningshusene. Skatteetaten beregner ikke formuesgrunnlag/boligverdi for våningshus. Når kommunen takserer våningshuset bør også for eksempel ett mål tomt, garasjen som tilhører våningshuset mv., være med i verdiberegningen. Ifølge KS Eiendomsskatteforum antas ca. tre av fire kommuner å sette taksten noe lavere på våningshusene enn andre boliger grunnet delingsforbud og konsesjonsplikt. Det kan forekomme at også enkelte våningshus får et beregnet formuesgrunnlag, men det vil bare gjelde unntaksvis. Da må i tilfelle kommunen bruke formuesgrunnlaget, ikke en kommunal takst.

4.4 KOSTRA tall for 2020

Åsnes kommune mottar høyere frie inntekter pr. innbygger enn egen KOSTRA gruppe og fylket. I tillegg ser vi at lånegjelden pr. innbygger tilsvarer de sammenlignbare.

Tjenesteproduksjon driftes med høyere ressurser pr innbygger på samtlige områdene i oversikten enn både egen KOSTRA gruppe og/eller fylket. Unntaket er administrasjon. Beviste prioriteringer kan være en årsak til forholdet. Allikevel bør tallene analyseres for å avstemme om dette er iht. intensjonen. Befolkningssammensetningen i Åsnes gjør seg også gjeldene i tallene.

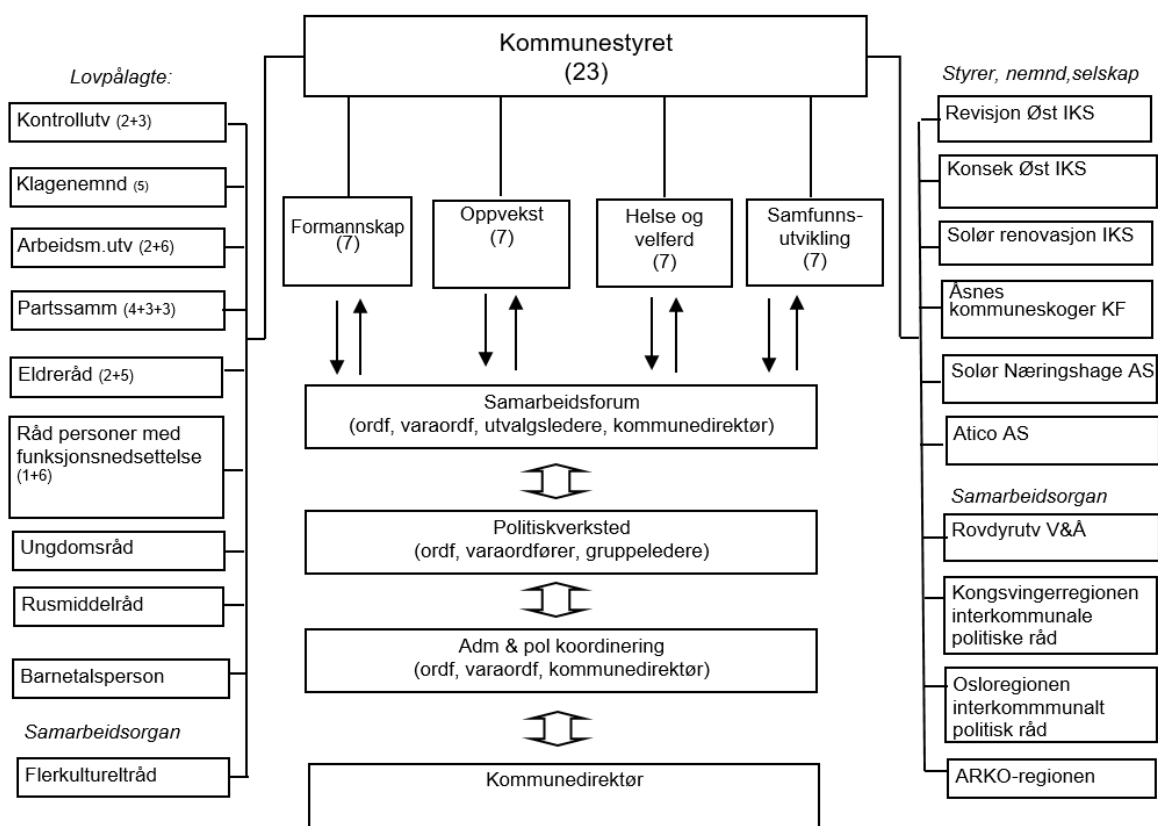
I tabellen vises tall hentet fra SSB (KOSTRA) etter endelig utleggelse i juni 2021:

Nøkkeltall 2020	ÅSNES 2018	ÅSNES 2019	ÅSNES 2020	KOSTRA gr.01- 2020	Innlandet 2020
Finansielle nøkkeltall:					
Frie inntekter i kr pr. innbygger	61 213	62 697	64 543	60 441	60 224
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	62 903	76 526	85 930	85 745	86 431
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelse i % av brutto driftsinntekter	72,8	85,3	98,6	114,9	114,6
Prioritering:					
Nto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år, barnehager	137 518	155 823	169 162	166 432	169 712
Nto driftsutgifter pr. innbygger 6-15 år, grunnskole	122 168	131 260	131 513	123 805	127 582
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester pr innbygger	40 680	43 232	41 277	30 475	34 461
Netto driftsutgifter sosialektoren pr innbygger	3 461	3 561	3 106	2 432	3 178
Netto driftsutgifter barnevernstjenesten pr innbygger 0-22 år	15 585	14 790	13 436	7 859	9 547
Netto driftsutgifter politisk styring og kontrollvirksomhet pr innbygger	1 022	1 189	1 120	636	583
Netto driftsutgifter administrasjon (funksjon 120) pr innbygger	2 840	3 370	3 077	4 108	3 829

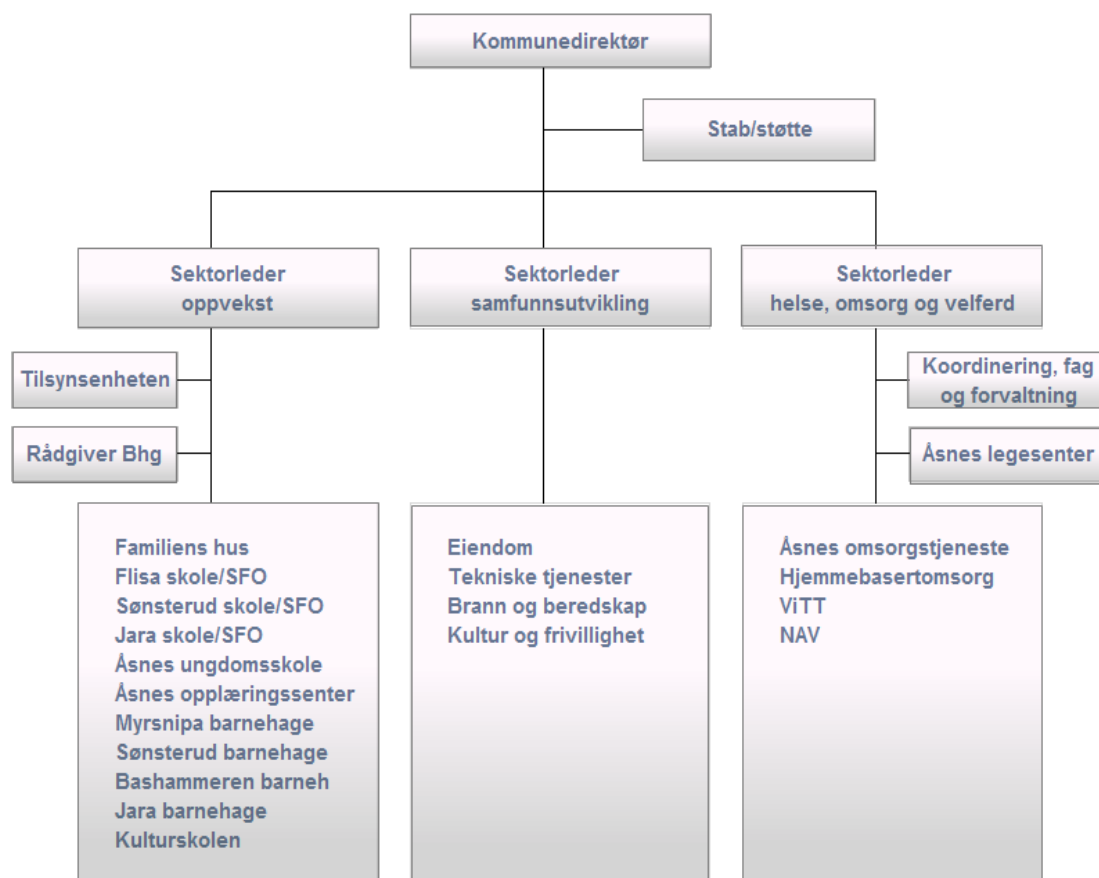
5. Organisering

5.1 Politisk struktur

5.2 Administrativ struktur

Åsnes kommune har en administrativ organisering som vist under. Kommunedirektøren med stabs- og støttefunksjoner, og tre sektorer med underliggende enheter. Kommunedirektøren sammen med sektorledere og enhetsledere utgjør det formelle beslutningsnivået.

5.3 Vedtatte planer og utredningsoppgaver

Nytt kommunestyre skal i løpet av sitt første år vedta – kommunal planstrategi. Denne skal blant annet si noe om hvilke planer kommunen skal rullere i løpet av kommunestyreperioden.

Rullering av kommuneplanens samfunnsdel peker seg ut som den mest sentrale å ta fatt på, og som er omfattende både i forhold til innhold, omfang, involvering og krav til prosess.

5.3.3 Lederplattform

Medarbeiderne er vår viktigste ressurs. Kommunen har en lederplattform som ble utarbeidet i 2014, og en arbeidsgiverpolitikk som ble vedtatt i 2019.

UTSIKTEN

Lederplattform i Åsnes kommune

Å lede er kunsten å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål. Lederplattformen skal gi oss som ledere gode og forutsigbare rammer for å utøve vårt lederskap. Lederplattformen tydeliggjør lederrollen og klargjør hva som er god ledelse i Åsnes kommune.

Sammen med verdiene våre; Engasjement, Samarbeid og Servicefokus skal lederplattformen være pilaren i vårt arbeid med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune.

Verdiene og lederplattformen skal sammen uttrykke de holdninger og den atferd som skal kjennetegne oss som ledere og medarbeidere i Åsnes kommune.

Flisa, 7. mai 2014

Frank Hauge, rådmann

LEDE VERDIER

Vi leder etter verdiene engasjement, samarbeid og servicefokus.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bruke verdiene aktivt i hverdagen
- være en god rollemodell
- bidra til at vi gjør hverandre gode

LEDE FOLK

Vi skaper resultater gjennom andre. Målet er å utvikle myndiggjorte medarbeidere som trives og viser engasjement.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- stille tydelige krav og avklare forventninger
- ta ansvar og fatte beslutninger
- gi konkrete tilbakemeldinger ved å berømme og korrigere adferd
- gi mine medarbeidere tillit og vise dem respekt
- se mine medarbeidere, selv være synlig og bli sett

LEDE UTVIKLING OG ENDRING

Vi tilpasser våre tjenester til forventninger og krav, ved å lede gjennom nytenkning og endring.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- ta initiativ og være handlekraftig
- være åpen for nye muligheter og løsninger
- tilrettelegge for kunnskapsdeling
- sørge for kontinuerlig læring og forbedring

LEDE RESULTATER

Vi skal levere god kvalitet på våre tjenester og jobbe for å oppnå ønskede resultater.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bidra til samarbeid på alle nivå
- tydeliggjøre mål
- prioritere
- sikre resultatoppnåelse
- være lojal til beslutninger

LEDE OMDØMMEBYGGING

Vi framsnakker kommunen, viser stolthet, skaper samhørighet og bidrar til vi-følelse!

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- være en god ambassadør
- ha god dialog med innbyggere, brukere og medarbeidere
- bevisstgjøre viktigheten av et godt førsteinntrykk

ÅSNES KOMMUNE

ÅSNES KOMMUNE

Verdigrunnlag

Parallelt med arbeidet med lederplattformen utarbeidet en bredt sammensatt gruppe medarbeidere nytt verdigrunnlag for Åsnes kommune; **ESS** et.

- Engasjement
- Samarbeid
- Servicefokus

Disse verdiene skal være gjennomgående i **alt** arbeid som gjøres i kommunen. Det gjennomføres jevnlig prosesser for å sikre kjennskap og utøvelse av verdiene blant våre ledere og medarbeidere. Dette er et kontinuerlig arbeid.

Lederplattformen og verdiene skal være våre pilarer i arbeidet med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune. Hovedmålet i den vedtatte lederplattformen er å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål.

Arbeidsgiverpolitikken har pekt ut følgende hovedfokusområder: Medarbeiderskap, Medarbeiderdrevet innovasjon og rekruttering/kompetanse.

Nærvær og utvalgte områder fra medarbeiderundersøkelsen 10-faktor benyttes som måleparameter for å gi tilbakemeldinger på om vårt fokus på medarbeiderne gir de ønskede resultater. Siste medarbeiderundersøkelse var i 2020. Det er de utvalgte områdene fra denne undersøkelsen som videreføres i 2022.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 <i>Pr.31.10</i>
Nærvær i %	90,1	91,4	91,9	90,5	90,8	91,7	92,3	92,7	91,0

Prioriterte områder fra 10-faktor:

Faktor	Navn	Beskrivelse	Resultat Åsnes 2018	Resultat Åsnes 2020	Resultat Norge 2020
5	Mestringsorientert ledelse	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.	4,0	4,0	4,0
7	Relevant kompetanseutvikling	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenestene som leveres, uansett hvilken type tjeneste det snakkes om.	3,8	3,7	3,7
9	Mestringsklima	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.	4,1	4,1	4,1

Nærvær og medarbeiderundersøkelse

Det har vært en nedgang i nærværet blant ansatte i 2021. En viktig årsak til dette er covid-19. Målsettingen på 92,5 % ble nådd i 2020. Pr. 31.10.21 er tallet 91,0 %. Å opprettholde høyt nærvær med tydelig ledelse, godt arbeidsmiljø og trivsel er et viktig resultatmål.

Åsnes kommune er en IA-bedrift og vi har et tett samarbeid med NAV Arbeidslivssenter i arbeidet med nærvær. I tillegg samarbeides det godt og aktivt med Glåmdal Bedriftshelsetjeneste.

Fokuset på nærvær, er først og fremst, knyttet til at tjenestene til innbyggerne blir bedre ved at våre medarbeidere er til stede på jobb. I tillegg har sykefravær har også en kostnadsside. Kommunen betaler for de første 16 dager ved sykefravær (arbeidsgiverperioden), og vi har også andre kostnader knyttet til dette:

- arbeid med å få inn vikarer
- merarbeid med opplæring
- større arbeidsbelastning på de som er igjen
- dårligere tilbud/oppfølging av brukeren/pasienten/eleven

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor ble i 2020 benyttet for andre gang i Åsnes kommune. Svarprosenten på undersøkelsen var 81 % noe som vi anser som meget bra! Dette betyr at vi har sammenligningsresultater å vise til. Vi ser at vi ligger på landsgjennomsnittet på alle faktorene. Lederne i alle avdelinger og enheter presenterte sine resultater til medarbeiderne, og det ble laget egne oppfølgingsprosesser for arbeidet videre frem til neste undersøkelse som skal finne sted i 2022.

Kompetanse

Den jobbrelaterte trivselen de ansatte opplever er viktig. Det er viktig at ansatte har oppgaver, roller og ansvar som står i forhold til kompetansen deres. Derfor er det sentralt at vi som organisasjon også har fokus på mobilisering av den kompetansen vi har. Kompetanse er å ha kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som passer til oppgavene som skal løses, kravene som settes og målene som skal oppnås - og ikke minst å ha evne og vilje til å lykkes sammen med andre. Det er viktig også å vektlegge den kompetansen som man kan tilegne seg internt i organisasjonen.

Innen medarbeiderperspektivet vil oppmerksomheten rettes inn mot:

- Medarbeiderskap
- Strategisk kompetanseplan
- Samhandling på tvers av fag- og tjenestoområder, slik at innbyggerne i størst mulig grad opplever kommunen som en helhetlig organisasjon.
- Positiv bedriftskultur – godt arbeidsmiljø- høyt nærvær

5.3.4 Økonomi

Handlingsplanen er retningsgivende for hva som fremmes av nye tiltak i økonomiplanperioden. De forutsetninger som framkommer i regjeringen Solberg sitt forslag til statsbudsjett for 2022, samt tilleggsproposisjonen til regjeringen Støre, er lagt til grunn for rådmannens budsjettforslag. Regjeringen la fram sitt forslag til Statsbudsjett 12.oktober 2021. Tilleggsproposisjonen ble lagt frem 8.november 2021. For beregning av skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd er det tatt utgangspunkt i KS sin prognosemodell.

Budsjettet bygger på justert budsjett for 2021, og kjente endringer og prioriteringer - både statlige og lokale. Det er foretatt en nøye gjennomgang av innkomne innspill til endringer i budsjettet – både på drifts- og investeringssiden. Sentrale føringer er innarbeidet i budsjettforslaget. Det er også gjort en meget grundig jobb i forhold til realisme i budsjettet. Stillingshjemler er gått gjennom, og enhetsledere/avdelingsledere har vært med på å justere disse iht. vedtak og realitet.

Alle tallene i budsjettdokumentet er beregnet i 2022-tall.

5.3.4.1 Finansielle måltall

Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi. Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjettrammene. Åsnes kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at det ikke er realistisk i økonomiplanperioden.

Måltallene er:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene skal være $\geq 1,75$ %
- Avsetning til disposisjonsfondet skal være ≥ 1 % av driftsinntektene
- Arbeidskapitalen i % av driftsinntektene skal være ≥ 0 .
- Netto lånegjeld i % av driftsinntektene skal være ≤ 75 %

For budsjettåret 2022 vil det heller ikke være mulig å oppnå disse tallene, men det må jobbes mot disse i hele perioden. Det er naturligvis ikke funnet rom for avsetning til disposisjonsfondet i budsjettforslaget for de første årene. Det er budsjettet med en inndekning av tidligere års merforbruk i hele økonomiplanperioden, samt en avsetning til disposisjonsfond i 2025. Dette er usikkert da det også for 2021 er rapportert et ytterligere merforbruk som da skal dekkes inn.

Langsiktig gjeld (ex pensjonsforpliktelser) i prosent av brutto driftsinntekter var pr. 31.12.2020 98,6 %. Dette er høyt, men allikevel lavere enn egen KOSTRA gruppe (114,9 %) og Innlandet (114,6 %). Disse høye tallene kan medføre begrenset handlingsrom for kommunen, men det er også viktig at man i noen situasjoner må investere for å kunne ta ut effekter på lang sikt i driftsregnskapet. Normen for netto lånegjeld er 75 %.

Ved bedømming av økonomisk handlingsrom bør man også se hen til om kommunen har tilstrekkelige reserver for å møte uforutsette hendelser. Netto driftsresultat og disposisjonsfond er størrelser som sier noe om dette.

5.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon

I forslaget til budsjett for 2022 er det lagt inn en lønnsvekst på 1,65 % med helårsvirkning. Dette er avsatt på et sentralt område i budsjettet, og beløper seg til 5,7 mill. Utgangspunktet er kjent lønn pr. 31.10.21. I regjeringens forslag til statsbudsjett er den kommunale deflator 2,5 %. Deflatoren er en sammenveiling av lønn og priser på kjøp av varer og tjenester. Denne brukes bl.a. til å regne ut realveksten i kommunesektorens samlede frie inntekter med utgangspunkt i regnskapene i løpende priser. Det forutsettes i budsjettarbeidet at pensjonskostnadene, og andre kostnader ut over utbetalt lønn, følger årslønnsveksten for hele økonomien.

Sosiale utgifter er det lagt inn følgende forutsetninger i budsjettet for 2022:

○ KLP, fellesordningen	-	15,2 %
○ KLP, sykepleiere	-	15,2 %
○ SPK, lærer	-	11,3 %
○ Arb.g.avg.	-	10,6 %

Pensjon

Kommunens kostnader til pensjon er av betydelig karakter både regnskapsmessig, og ikke minst likviditetsmessig. Et lavt rentenivå innebærer at avkastningen på kommunens pensjonsmidler blir lavere, enn i en situasjon med høyere rentenivå, og en større del av sparingen må derfor dekkes av innbetalinger fra arbeidsgiver. I tillegg er det en økning knyttet til utgifter vedrørende amortisert premieavvik pga. redusert amortiseringstid. Åsnes kommune fikk i 2021 tilbakeført et betydelig beløp i premiereserve som er valgt benyttet. Dette medfører reduserte årlige pensjonskostnader i økonomiplanperioden.

Kommunenes årsresultat har siden ordningen ble innført i 2002 blitt betydelig «sminket» da det framkommer at resultatet, som regel, er bedre enn det som kommunen reelt sett har i utgifter. Positivt premieavvik inntektsføres i regnskapet det året det oppstår, og utgiftsføres seinere til det går i balanse. Negativt premieavvik utgiftsføres, og inntektsføres seinere.

I planperioden utgjør premieavviket positivt til sammen 83,5 mill.

Livsfasepolitikk

Åsnes kommune har i 2021 vedtatt og gå bort fra seniorpolitiske retningslinjer for ansatte mellom 62 og 65 år, og heller benytte seg av livsfaseorientert personalpolitikk. En slik personalpolitikk er tilpasset de behovene som den enkelte medarbeider har i de forskjellige fasene av yrkeslivet. Behovene kan være knyttet til jobb, familie, fritid og livssituasjonen for øvrig. Etter dette er det ikke behov for en egen seniorpolitikk, da en god livsfasepolitikk fanger opp seniorperspektivet.

5.3.4.3 Kostnadsnøkler

Åsnes kommune er mer kostnadsdrivende enn landsgjennomsnittet, og får kompensert dette gjennom kostnadsnøkler i sine overføringer. Den høyeste indeksen finner vi på kostnadsnøkkelen «innbygger mellom 6-15 år». Pr. 1.1.21 hadde Åsnes kommune 675 innbyggere i denne aldersgruppen jfr. pkt. 10.7. Utviklingen på indeks beregnet utgiftsbehov er satt opp i tabellen nedenfor.

	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022
Kostnadsindeks i %	9,59	9,35	10,08	9,84	12,22	12,07	11,98	9,47	9,80	8,51	7,86

I statsbudsjettet for 2022 er det lagt til grunn følgende *sektorvekt*er i overføringene til kommunene:

Sektor	Sektordel i % 2018	Sektordel i % 2019	Sektordel i % 2020	Sektordel i % 2021	Sektordel i % 2022
Grunnskole	25,78	25,53	25,27	25,35	25,33
Pleie og omsorg	34,43	34,49	34,90	35,31	34,95
Sosialhjelp	5,76	5,76	5,78	5,61	5,60
Barnevern	3,98	4,39	4,30	4,06	4,52
Kommunehelse	4,91	5,05	5,26	5,39	5,53
Barnehage	16,64	16,45	16,08	15,94	15,81
Administrasjon og miljø	8,28	8,12	8,19	8,13	8,05
Landbruk	0,21	0,20	0,21	0,21	0,21
Sum	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

5.3.4.4 Renter og avdrag

Åsnes kommune sin lånegjeld pr. 31.12.20 var kr. 588 592''. I tillegg kommer startlån for videre utlån med kr 82 451'. I 2021 er det vedtatt nytt låneopptak til investeringsprosjekter på inntil 27,987 mill. jfr. kommunestyrets vedtak i sak 133/20 «*Handlingsprogram og økonomiplan 2021 - 2024, budsjett 2021*», og lån til videre utlån (startlån) med inntil 10 mill. Låneopptakene er foretatt i juni (startlån) og juli 2021. Ubrukte lånemidler pr. 31.12.20 var 18,177 mill. Dette gjaldt til anleggsmidler ca. 2,3 mill og Startlån ca. 15,8 mill. Driftsbudsjettet belastes med mellom 35,5 – 48 mill årlig i renter og avdrag ved lånegjelden som Åsnes kommune forventes å ha i planperioden (inkludert renter Startlån).

Rentenivået forventes å stige noe, men fortsatt å være forholdsvis lavt. Det er lagt inn 2,2 % rente for nye låneopptak i økonomiplanperioden. Låneopptak gjennomført i 2021 er tatt opp med fastrente på 1,97 %.

5.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser

Alle avgifter og gebyrer er i utgangspunktet oppjustert med deflator angitt i statsbudsjettet – 2,5 %. I tillegg er det gjort en vurdering i forhold til husleiesatser. Disse er økt med 4,1 % med bakgrunn i konsumprisindeksen. Unntaket ellers er der gebyret begrenses av lovverket eller er regulert av Staten.

Regjeringen Solberg foreslo makspris fra 1.1.2022 for en barnehageplass kr 3 315,- pr.mnd. Dette ble imidlertid endret i tilleggskdokumentet fra Støre regjeringen til kr 3 050,- pr mnd gjeldende fra 1.august. Samlet foreldrebetaling i 2022 foreslås fastsatt til maksimalt kr 35 140, - av Støre regjeringen. Kommunedirektøren følger opp dette i sitt forslag til satser for 2022.

Prisendring VAR-tjenester fra 2021 til 2022(selvkost):

			ekskl. mva.
Vann	2021	2022	Endring
Driftsinntekter	6 012 071	5 906 773	-1,8 %
Gebyrinntekter	6 011 021	5 905 723	-1,8 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	2 257	2 257	0,0 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	900	0,0 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	11,31	11,31	0,0 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	10 000	10 000	0,0 %
Avløp	2021	2022	Endring
Driftsinntekter	7 645 000	7 598 113	-0,6 %
Gebyrinntekter	7 645 000	7 598 113	-0,6 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	4 745	4 746	0,0 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	900	0,0 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	32,04	32,05	0,0 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	12 500	12 500	0,0 %
Renovasjon	2021	2022	Endring
Driftsinntekter	12 733 164	13 206 236	3,7 %
Gebyrinntekter	12 733 164	13 206 236	3,7 %
13 Renov A,B1-1,D1-1 ekskl. mva.	2 382	2 470	3,7 %
Slamtømming	2021	2022	Endring
Driftsinntekter	4 417 683	4 121 248	-6,7 %
Gebyrinntekter	4 417 683	4 121 248	-6,7 %
Gebyr 3 m3 ekskl. mva.	1 371	1 269	-7,4 %

Skorsteinsavgift vil for 2022 og videre sendes ut fra Midt-Hedmark brann- og redning IKS. Prisen er satt til kr 520,- eks mva (enebolig). Faktureres i april årlig.

For nærmere informasjon om gebyr og priser vises det til vedlegg.

Overføres til Midt-Hedmark brann og redning IKS fra 1.1.22.

ÅSNES KOMMUNE

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK

Åsnes kommune ble sommeren 2021 meldt inn i ROBEK registeret (register om betinget godkjenning og kontroll). Det er to forhold som gav grunnlag for innmeldelsen. Vilåårene er beskrevet i Kommuneloven § 28-1 bokstav c og d. Åsnes kommune har merforbruk fra regnskapsåret 2019 som ikke blir dekket inn i 2021, og oppfyller dermed ikke krav om å dekke merforbruk innen to år. Dette medfører innmelding etter Kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav c. I tillegg har Åsnes kommune et akkumulert merforbruk på 22,7 mill., noe som tilsvarer 3,3 prosent av kommunens brutto driftsinntekter. Etter Kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav d skal kommunen meldes inn i ROBEK dersom oppsamlet merforbruk er større enn tre prosent av driftsinntektene.

En innmelding i ROBEK har følgende konsekvenser:

- Statsforvalteren skal kontrollere lovligheten av vedtak om budsjett.
- Statsforvalteren skal godkjenne lån og lange leieavtaler. Godkjenning av lån skal skje i form av samlet øvre ramme for nye låneopptak for budsjettåret. Ved godkjenning av låneramme skal det tas hensyn til kommunenes økonomi og hva som skal til for å gjenopprette økonomisk balanse. Statsforvalteren kan fastsette vilkår for bruken av lånerammen hvis det er nødvendig av hensyn til kommunenes økonomi.
- Kommunestyret skal vedta en tiltaksplan som skal sikre at økonomien bringes i balanse. Tiltaksplanen skal vedtas innen 31. desember 2021, og skal sendes statsforvalteren. Tiltaksplanen skal ha spesifikke tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse.
- Skjønnsmidler til ROBEK kommuner skal knyttes til kommunenes tiltaksplan. Dersom tiltak ikke iverksettes for å gjenopprette balanse kan det ikke tildeles skjønnsmidler. Det er opp til kommunestyret å fastsette de tiltak som skal iverksettes.

6.1 Tiltak – politisk styring

Åsnes kommune har en politisk struktur som fortsatt er meget kostnadsdrivende selv etter justering i 2021. Telemarksforskning har påpekt at godtgjørelsene kan reduseres og harmoniseres med sammenlignbare kommuner. Det foreslås derfor en reduksjon som iverksettes fra neste kommunestyreperiode (2024) hvor varaordfører reduseres til 20 % og utvalgsledere til 10 %. Effekt av dette vil utgjøre kr 435 000 årlig. I tillegg kan det være mere effekt og hente ut dersom man ser på den politiske organiseringen med utvalgsmodellen. Denne gjennomgangen bør gjøres før neste kommunestyreperiode starter.

6.2 Tiltak – selvkost på tjenester

I Åsnes kommune finansieres ikke alle tjenester som kan etter selvkostprinsippet. Ved å gjøre dette kan kommunenes inntekter økes med ca. 1, 5 mill årlig. Områdene som kan finansieres etter selvkost er private reguleringsplaner, byggesak, oppmåling og SFO. Dette tiltaket er ikke lagt inn med effekter i budsjettet, men er satt opp for å synliggjøre et eventuelt inntekstpotensial.

6.3 Tiltak – kontorteknisk personale oppvekst

Alle skolene har mere ressurser til kontortekniske tjenester enn sammenligningsskoler. Det anbefales en omfordeling og reduksjon til nivået for sammenligningsskoler. Dette vil medføre

en reduksjon på 0,5 årsverk i Åsnes skolen og en årlig effekt på kr 325 000. Det er naturlig å effektivisere dette tiltaket fra det tidspunkt som ny barneskole tas i bruk.

6.4 Tiltak – VÅG samarbeider

Det er gjort henvendelser til nabokommunene – Våler og Grue, om mulige samarbeid på flere områder. Dette gjelder bl.a. stabs- og støttefunksjoner, arkiv, sentralbord, tekniske tjenester, eiendomsavdeling, kultur, frivillighet, Familiens hus og kulturskole. Dersom man får til samarbeider på flere av disse områdene vil dette gi bedre kvalitet på tjenestene, redusere sårbarhet og økonomiske fordeler. I økonomiplanen er det lagt inn effekter fra 2022 tilsvarende 4,5 årsverk – halvårseffekt i 2022 og helårseffekt videre. Dette gjelder stabsfunksjonene og helsestasjonen.

6.5 Tiltak - gjennomgang av IKS og samarbeider

Regionrådet for Kongsvinger regionen har gjort vedtak om gjennomgang av de IKS og samarbeider som de ulike kommunene er deltakere i. Bestillingen er i forhold til den økonomiske utfordringen alle kommunene opplever, og at det stilles krav til de nevnte samarbeider å ta inn over seg denne virkeligheten. Det er en generell oppfatning blant kommunene at samarbeidene ikke opplever den samme utfordringen, og ikke blir pålagt de samme innsparingskrav som kommunene står ovenfor. Forventningen til gjennomgangen er at dette skal gi kommunene lavere kostnader til de ulike tjenestene som selskapene yter. For Åsnes kommune sin del er de største samarbeidene Solør barnevernstjeneste, hvor vi selv er vertskommune, og Solør Renovasjon IKS. SOR gir tjenester innenfor selvkostområdet, og en effekt av gjennomgangen her vil komme innbyggerne til gode direkte. Det legges inn en forsiktig årlig forventet økonomisk effekt på 3 % av gjennomgangen pr år. Dette tilsvarer kr 330 000 fra år 2023. Tallet gjelder kun samarbeider hvor vi gir tilskudd.

6.6 Tiltak – Systematisk organisasjons – og tjenesteutvikling, omorganisering omsorgsboliger, harmonisering av tjenester og innovasjon helse, omsorg og velferd

En hovedutfordring for de fleste norske kommuner, er stor vekst i andel eldre. Noe varierte utslag nå i 3-5 år, men deretter en kraftig økning fram mot 2040-45. Dette, sammen med sentrale føringer som setter nye krav til kommunene, gjør at man i større grad må arbeide for at den enkelte settes i stand å ta ansvar for eget liv og helse.

Samtidig skal kommunen fortsatt sikre at de som har behov for det, får tilstrekkelig helse- og omsorgstjenester, med god kvalitet. Å finne balansen mellom bærekraft og kvalitet i utøvelsen av kommunens pleie- og omsorgstjenester, blir helt sentralt fremover. Man må altså tenke på både kvalitet og økonomi.

Det er et grunnleggende prinsipp når vi skal gjøre slike vurderinger, at vi følger det vi kan kalle BEON-prinsippet (Beste Effektive Omsorgs Nivå). God økonomisk styring av helsetjenestene, forutsetter at vi fordrer å gi gode tjenester på riktig nivå, og at oppbygging av tjenestestrukturen følger disse prinsippene.

Med dette som bakgrunn har det de siste åra vært fokus på utvikling og tilpasning i sektor HOV. Det er tilrettelagt med å samle fagutvikling, koordinatører innen ulike tjenester, merkantile og vedtaksmyndigheten i stab. Dette i tillegg til legetjenesten, psykisk helse og rus, ergo, fysio og friskliv.

Sektoren har valgt å dele opp enheten Åsnes omsorgstjeneste i to enheter, som fra 2020 har bestått av enhet for institusjon (sykehjem) og hjemmebasert omsorg (HBO). Videre er all hjemmebasert tjeneste pr dato organisert i HBO, herunder somatikk, tilpassede tjenester og psykisk helse og rus. Innen tjenesten institusjon startet man fra 2021 å tilpasse sykehjemmet til Livsgledehjem. Tjenestene innen hjemmebasert omsorg (HBO) er fortsatt under utvikling, da med mål om, blant annet å tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne skal kunne ytes riktige og nødvendige tjenester til riktig tid. Generelt kan man si at hjemmebaserte tjenester må settes i stand til å tilby mere tjenester. Tjenestene må sammen med KFF (tildelingskontoret) fokusere på god tjenestekvalitet som raskt setter tjenestemottaker i stand til å videreføre et selvstendig liv, og slik sett rask avslutning eller reduksjon i omfang av tjenester.

Det sentrale målet for kommunens helse og omsorgs -tjenester, må være å gi tjenester som fører til at innbyggerne opplever at de får nødvendig bistand når de trenger det for å fremme egenmestring og kontroll i eget liv. Dette skal gi den nødvendige trygghet som gjør at flest mulig bor i eget hjem så lenge som mulig, og trygghet er et nøkkelord.

Sektor HOV er i nødvendig utvikling og tilpasning og en krevende kommuneøkonomi krever at det foretas kloke og nødvendige prioriteringer. Målet med utvikling av tjenester er å ta ut gevinster i form av økt kvalitet på tjenestene og/eller mer effektive arbeidsprosesser.

Sektoren har hatt kontinuerlig fokus på tilpasning og utvikling i flere år, og prosessen fortsetter inn i 2022. Kommunen har behov for en strategisk plan som gir retning for handling. Denne tar utgangspunkt i sentrale føringer for helse- omsorg og velferdssektoren, lokale tilpasninger og kommunens økonomiske situasjon. Styrende dokument er, blant annet, Meld. St.15 «Leve hele livet» En kvalitetsreform for eldre og Meld. St.19 «Folkehelsemeldinga» Godt liv i et trygt samfunn.

Mål for planarbeidet er å fokusere på konkrete tiltak som anses strategiske for en fornyelse og videreutvikling av sektoren. Planprosessen har som mål å forankre, involvere og definere føringer for framtidens helse, omsorg og velferdstjenester i kommunen. Prosessen ble påbegynt medio 2021 og er planlagt behandlet i kommunens råd, utvalg og kommunestyret mai/juni 2022.

Utviklingsarbeidet krever fokus på tiltak både på kort og på lang sikt. Åsnes kommune er i sterk behov for tilpasning av tjenestene for å kunne møte de utfordringer som blant annet et økende antall eldre vil medføre av tjenestebehov. Det krever langsiktig planlegging, nytenking, god struktur, tilpasningsdyktige og høyt kompetente medarbeidere og en framoverskuende og modige politiske ledelse.

Når det nevnes tiltak skal effektivisere, er det viktig å presisere at det ikke nødvendigvis er i form av å redusere tjenestenes budsjettamme, men å gjøre sektoren i stand til å absorbere flere med bistandsbehov innenfor tilnærmet lik, eller moderat økt økonomisk ramme. Likevel er det viktig å finne tiltak som har effekt både på kort og lang sikt. Man må tenke gjennom hvilke tiltak som kan effektivisere, og være offensiv i forhold til å ta i bruk nye metoder innen f.eks. velferdsteknologi og digitalisering.

6.6.1 Tjenesteharmonisering

Høsten 2021 nådde utviklingsprosessen i sektoren en ny milepæl, der prosessen gikk inn i en fase der målet er å gjøre nærmere vurderinger av tjenestetilbudet når det gjelder omfang i de vedtak som fattes.

Tjenesteharmonisering kan beskrives som økt standardisering av prosesser innebærer begreper, roller, aktiviteter og overleveringer. Det handler om at alle like oppgaver utføres likt og av entydig definerte roller med tilhørende ansvar. Målet er å sikre likeverdige tilbud til tjenestemottakere uavhengig av diagnose, helseutfordring eller hvem som yter tjenesten. Videre å avdekke eventuelle ulikheter og harmonisere til et likeverdig tilbud.

Prosessen skal, blant annet, munne ut i et dokument som har foreløpig arbeidstittel:

«Retningslinjer for tildeling av helse- og omsorgstjenester i Åsnes kommune».

Retningslinjene skal beskrive alle tjenester som ytes, hva som skal til for å være i målgruppa for å kunne få tilbud/vedtak om tjenester og også hva tjenestemottaker kan forvente av tjenesten. Det tas sikte på politisk behandling av retningslinjene medio 2022. Prosessen er ikke forventet å medføre hverken redusert årsverk på sektoren, men kan føre til at ressurser benyttes på best mulig måte og dermed bidra til å unngå eskalerende kostnader i fremtiden.

6.6.2 Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida?

KS har utarbeidet et program som skal gå fra senhøsten 2021 til over sommerferien 2022.

Fokuset settes på hvordan vi best mulig kan bemanne helsetjenesten fremover? Åsnes kommune deltar i programmet, og etablerte intern prosjektgruppe senhøsten 2021.

Programmet, «Innovativ bemanningsledelse i helse og omsorg – Rusta for framtida» handler om nytenkning og innovasjon rundt oppgaveløsning/ oppgaveglidning, arbeidstidsplanlegging og bemanningsledelse.

Prosjektets faglige fundament bygger på en innovasjonsteori som legger til grunn at innovasjon må starte hos de som utfører tjenesten. Deltaker i programmet vil i hovedsak være ledere og medarbeidere ved sykehjem og/eller hjemmebaserte tjenester, de som vet hvor «skoen trykker». Det legges opp til bred involvering av ansatte og tillitsvalgte.

Spørsmålet som ønskes besvart i løpet av prosessen er; hva er avdelingens behov?

I samarbeid med KS Innlandet er ei avdeling innen hjemmebasert omsorg (HBO) i kommunen valgt og det forventes at det utvikles en modell (prototype) som skal gi retning og legge føringer for videre utvikling med fokus på innovativ bemanningsledelse i øvrige avdelinger/enheter på sektoren.

Programmet handler om nytenkning om hvordan vi best kan bemanne helse og omsorgstjenestene fremover. Oppstart av program senhøsten 2021 med videreføring i 2022.

«God bemanningsledelse, arbeidsplanlegging og turnus er grunnlaget for å få til kvalitet, kontinuitet og økonomisk kontroll i tjenesten.»

6.6.3 Digitalisering og velferdsteknologi

Samfunnet digitaliseres, og derfor blir digitalisering et av de viktigste arbeidsverktøyene i prosessen med å effektivisere tjenestene, etablere mer helhetlige tjenester.

I investeringsbudsjett er det avsatt midler til, blant annet, ruteoptimering innen hjemmetjenesten og nytt signalsystem på sykehjemmet.

Signalsystemet er, av ulike årsaker forsinket i forhold til planlagt innkjøp. Denne høsten (2021) er sektoren i en pågående prosess og det foreligger forslag fra sektoren om å forskyver investeringen fra budsjett 2021 til 2022.

Nytt pasientvarslingsanlegg ved sykehjemmet vurderes ikke til å medføre reduksjon av pleiefaktor ved sykehjemmet. Investeringen vil gi en rekke positive effekter som eksempelvis redusert behov for fysisk tilsyn, særlig på natt, og flere typer varsler som vil kunne gi tidligere intervensjon fra tjenesteytere. Løsningen gir også ulike rapporteringsmuligheter som eksempelvis gir innsikt som kan optimalisere tidspunkt for tilstedeværelse av bemanning.

Trinn 2 i anskaffelsen er velferdsteknologiske løsninger for hjemmeboende og omsorgsboliger. Det gir økte muligheter for å benytte eksisterende bemanning som responscenter for trygghetsalarmer og andre velferdsteknologiske løsninger, kontra å betale for denne tjenesten. Dette gir også mulighet for at nærstående/frivillige kan delta i varslingskjeden.

Ruteoptimerer anskaffes i 2022. Verktøyet henter informasjon om hvilke ansatte som er tilgjengelig og hvilke pasientoppdrag som skal utføres når. Basert på dette finner verktøyet beste kjørerute, det vil si den korteste/raskeste ruten slik at kjøring reduseres til et minimum. Verktøyet kan i teorien beregne 10 millioner kjøreruter på 2 minutter, og presenterer fortløpende det beste forslaget. Dette er igjen et verktøy som ikke gir mulighet til personellreduksjon, men vil frigjøre «varme hender» til å kunne utføre flere oppdrag sammenlignet med i dag.

6.6.4 Fremtidig bruk av omsorgsboliger

Kommunestyrets vedtak om driftsendring av de omsorgsboligene ble gjort i 2021. Det er foretatt bygningsmessige tilpasninger og vedtaket er effektivt.

Sakens bakgrunn er at botilbudet innen psykisk helse og rus, Kjølørønningen er vurdert til å være overdimensjonert i forhold til kartlagt behov innen målgruppa. Det nye tilbudet gir syv plasser ved Flisabo til tjenestemottakere i målgruppa i tillegg til en KAD-plass (kommunale akuttdøgn plass) til samme målgruppe, og har fått navnet RUPS. Flytting til ny omsorgsbolig (RUPS) medfører en spissing av tjenestetilbudet til de som trenger å bo i omsorgsbolig, mens de som kan bo i egen/leid bolig vil kunne motta forsvarlige tjenester med mindre negativ påvirkning av andre. I forbindelse med omorganiseringen vil natttjenesten omorganiseres og ha et tettere samarbeid med andre enheter. I tillegg reduseres bemanning på dag og kveld.

Nye Kjølørønningen omsorgsboliger er universelt utformet og på et plan. Boligen er vurdert å være et godt og egnet botilbud for tjenestemottakere med behov for omsorgsbolig. Boligen innehar 18 leiligheter, der 7 er renovert og bebodd pr 2021. Dersom ytterligere 11 leiligheter renoveres i 2022 vil det gi mulighet for flere leiligheter. Det stipuleres at leilighetene kan være klar for innflytting april 2022. Dersom forholdene legges til rette for at resterende leiligheter ved Kjølørønningen fullføres renovert med frist 01.04.22 vurderes det å dekke kommunens behov for omsorgsboliger, dette i tillegg til RUPS og leiligheter knyttet til Nedre Kjølen Bo- og aktivitets hus. Videre er det, med gitte forutsetninger, vurdert til å gi personalmessig besparelse på omtrent 1 mill. i løpet av 2022.

6.7 Tiltak – reduksjon av lederressurser

Samtlige ledere i Åsnes kommune har sentrale og nødvendige lederoppgaver. Mange av lederne i den enkelte sektor kombinerer lederrollen med klart definerte saksbehandlingsoppgaver. Den enkeltes lønn gjenspeiler ikke denne fordelingen da de fleste har 100 % lederlønnninger. En tydelig konkretisering av den enkeltes prosentvise fordeling av leder- og/eller saksbehandlerrolle vil vise de reelle lederårsverk i Åsnes kommune. Et konkret tiltak vil være at kommunen ved nyansettelser av ledere tilpasser lønn i tråd med denne fordelingen.

6.8 Tiltak - ressursdimensjonering av årsverk til forvaltning og drift av eiendom

Ved reduksjon av kommunale eiendomsmasse og vedtak om bygging av Åsnes barneskole er det sett på dimensjonering av vaktmester- og renholdstjenestene. Dersom man ikke skal benytte de gamle byggene videre til tjenesteproduksjon vil dette medføre redusert behov. Da de nye byggene er mere effektive i forhold til disse oppgavene. Det forventes en effekt på 2 årsverk fra 2022 – dvs. kr 1 300 000 i årlig kostnadsreduksjon. Videre i økonomiplanperioden vil effekten bli større, og dette sees på når nye bygg tas i bruk.

6.9 Tiltak – Åsnes barneskole

Kommunestyret har gjort vedtak om strukturendring av barneskolene i Åsnes. Dette medfører at Jara skole og Sønsterud skole avvikles fra august 2023, og alle barneskoleelevene samles på Flisa i Åsnes barneskole. Utredningen har lagt frem effekter av tiltaket, og konkludert med en redusert driftsutgift ved oppstart på ca. 4,4 mill. Denne effekten vil øke årlige med bakgrunn i at finansutgiftene reduseres i forhold til nedbetaling av lån. Det legges derfor inn med en effekt på 2,2 mill. i 2023, og 4,4 mill. videre i økonomiplanperioden. Effektene er fordelt med reduksjon utgifter sektor oppvekst 6,6 mill, reduksjon sektor samfunnsutvikling 4,5 mill og økning finansutgifter 6,7 mill.

6.10 Tiltak –KLP tilbakeføring av premiereserve

Formannskapet behandlet i sak 17/21 tilbakeføring av premiereserve KLP. Her ble det gjort vedtak om å benytte den ekstraordinære tilbakeføringen i så stor grad som mulig i 2021, og resterende i 2022. Dette medfører en redusert pensjonskostnad for Åsnes kommune på ca. 4 mill. årlig i hele økonomiplanperioden. Reduksjonen er knyttet mot premieavvik og amortisering dette.

6.11 Tiltak – Åsnes opplæringssenter

Åsnes opplæringssenter er lokalisert på Østsiden. Dette er et uhensiktsmessig og stort lokale til dagens drift av ÅOS. Det må jobbes for å finne andre egnede lokaler eller annen organisering av enheten. Dette kan f.eks. være kjøp av tjenester fra andre kommuner eller ikke bosette flyktninger. Drift av bygget har i dag en kostnad på ca. 1,2 mill og i tillegg kommer tjenesteytingen på ca. 2,2 mill. Ved å benytte alternative kommunale lokaler til ÅOS vil det reduseres de årlige kostandene med 1,2 mill. Halvårseffekt i 2022, og helårseffekt videre i planperioden.

6.12 Tiltak - TV- og internettabonnement kommunale utleieboliger

Kommunestyrevedtak på å si opp kommunenes abonnement på de vanlige utleieboligene som kommunen har er effektivt. Det er vurdert dithen at abonnementet beholdes på omsorgsboligene. Dette tiltaket vil gi lavere driftsutgifter med kr 250 000 pr år.

6.13 Tiltak – reduksjon kommunal bygningsmasse

Åsnes kommune sitter på mange bygninger som ikke er i bruk eller vil bli ubrukte innen kort tid. Dette er både utleie objekter, omsorgsboliger og skoler. Det må sikres en etterbruk der dette er hensiktsmessig eller byggene må selges/avvikles. Dette vil redusere kommunens driftskostnader betydelig. Det presiseres at årsverk knyttet til dette inngår i ressursdimensjonerings tiltaket. En reduksjon av bygningsmassen vil gi effekter på sikt i forhold til driftsutgifter (eks årsverk) i størrelsesorden 1,7 mill. Bygningene som inngår i andre tiltak i planen er ikke inkludert i dette punktet.

6.14 Tiltak – privatisering av kommunale veier

Prosessen med privatisering av kommunale veier må fortsette. Kommunen klarer ikke å drifte de på en tilfredsstillende måte. Det oppleves at flere av de lokale grunneierne er positive til en slik endring. Effekt av tiltaket er kr 300 000 årlig med halvårsvirkning det første året, og helårsvirkning videre.

6.15 Tiltak – barnehagestruktur

Åsnes kommune har ca. 230 barn som benytter seg av barnehage tilbud i form av privat eller kommunal plass. Fordelingen mellom de private og de kommunale er 50/50. De kommunale barnehagene er til dels små enheter, og drives på bakgrunn av dette urasjonelt både driftsmessig og økonomiske. Det oppleves lite fleksibilitet og veldig sårbart. Flere av byggene hvor kommunen drifter sine barnehager har også behov for betydelig oppgradering. I utredningen som ble gjort i forhold til ny struktur druknet arbeidet rundt fremtidens barnehager i skole debatten. Det anbefales at man henter frem fra utredningen det som ble gjort i forhold til barnehager, og komplementere denne der det er behov for det. Utgangspunktet bør være så robuste enheter at man kan drifte både faglig og økonomisk effektivt og godt, og kunne ha fleksibilitet i tilbudet til innbyggerne. Det må i dette tiltaket påregnes en investeringskostnad for så å kunne ta ut effekter driftsmessig. Arbeidet må starte nå, og gjennomføres løpende etter at prosjektet vedr skolen er avsluttet. Ny barnehagestruktur må være på plass innen 2024. Tiltaket forventes å gi en årlig effekt på kr 700 000 årlig i lønns- og driftskostnader bygg.

6.16 Tiltak – deltakelse i «Inn i jobb»

Kommunen har meldt seg på KS sitt prosjekt «Inn i jobb». Arbeidet i prosjektet er nettverksbasert og er et samarbeid mellom KS, NAV og hovedsammenslutningene i kommunale sektor. Målet er å få flere ungdommer, som i dag verken er i utdanning eller arbeid, inn i kommunale jobber innenfor rammen av lovverk, krav og prinsipper. Innsatsen innrettes lokalt, og kommunen selv bestemmer hvordan dette gjøres. Et vesentlig mål er at arbeidet fører til blivende strukturer for å få unge inn i kommunale jobber. KS gir økonomisk støtte til prosjektet.

Kommunen er den største arbeidsgiveren i lokalsamfunnet og får et arbeidskraftsbehov som er større enn den yrkesaktive delen av befolkningen kan ivareta i fremtiden. Vi har bruk for at alle hender er i bruk. Å gjøre aktive tiltak for å få ungdom i arbeid er samfunnsmessig lønnsomt. Samtidig er det avgjørende for den enkelte å ha en jobb, en meningsfull hverdag og en lønn å leve av.

Åsnes med sitt store utenforskap anser dette som et meget relevant tiltak for å redusere kostnader på sikt – både for egen kommune og samfunnet som helhet. Dette er et tiltak som knyttes mot tidlig innsats. Effekter av tiltaket er vanskelig å fastsette i et økonomisk perspektiv på kort sikt, men kan bl.a. ha påvirkning på sosialbudsjettet og medføre at ungdom etablerer seg i kommunen. Noe som igjen betyr økte rammeoverføringer fra staten. Ambisjonen er at en person årlig i Åsnes skal komme inn i jobb, og dette kan settes som en akkumulert årlig effekt på kr 150 000. Dette sees i sammenheng med budsjettet til NAV.

6.17 Tiltak – planleggingsressurs

Det er viktig at det kontinuerlig planlegges og tilrettelegges for innbygger rekruttering og næringsutvikling i kommunen. Dette i form av gode løsninger og tilgjengelige tomter / eiendommer. Åsnes kommune har lite ressurser til dette arbeidet, og en økning vil være lønnsomt i fremtiden. Dette i form av etablering av næringsdrivende, økte tilflytting eller lavere fraflytting.

6.18 Tiltak – frivilligheten (kommune 3.0)

Kommunen har mange aktive frivillige lag og foreninger som bidrar i lokalsamfunnet. Det er i de fleste tilfeller ikke store ressurser fra kommunen som trengs for å tilrettelegge for frivilligheten, men gevinsten er stor for samfunnet og den enkelte. Forutsetningen for et godt og inkluderende samfunn er medmenneskelighet, fellesskap og trygget, og dette er helt konkrete ringvirkninger av frivillig engasjement.

Det er viktig at det tilrettelegges for dette arbeidet. Åsnes kommune tar dette på alvor og har avsatt midler til en frivillighetskoordinator. Ressursene til stillingen er omdisponert ved organisasjonsendringer. Koordinatoren skal jobbe på tvers av sektorene, og bistå frivilligheten i sitt arbeid. Stillingen ligger på sektor samfunnsutvikling.

6.19 Tiltak - eiendomsskatt næringseiendommer, verker og bruk

Åsnes kommune har p.t. en sats på 3 promille på næringseiendommer, verk og bruk. Denne kan iht. eiendomsskatteloven være på maksimalt 7 promille. Kommunedirektøren foreslår derfor en økning av satsen med 1 promille årlig i økonomiplanperioden. Dette vil gi en økt inntekt på kr 550 000 årlig – akkumulert i perioden til 2,2 mill.

6.20 Oppsummering og effekter av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden

NR	TILTAK NAVN	EFFEKT 2022	EFFEKT 2023	EFFEKT 2024	EFFEKT 2025
1	Politisk styring			435 000	435 000
2	Drifte til selvkost				
3	Kontorteknisk personale oppvekst		162 500	325 000	325 000
4	VÅG samarbeider	1 875 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
5	Gjennomgang samarbeider og IKS		330 000	330 000	330 000
6	Systematisk organisasjons – og tjenesteutvikling, omorganisering omsorgsboliger, harmonisering av tjenester og innovasjon helse, omsorg og velferd	750 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
7	Reduksjon lederressurser				
8	Dimensjonering forvaltning - drift eiendom	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
9	Åsnes barneskole		2 250 000	4 400 000	4 400 000
10	KLP tilbakeføring premiereserve	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
11	Åsnes opplæringscenter	600 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
12	TV- og internettabonnement	250 000	250 000	250 000	250 000
13	Kommunal bygningsmasse	950 000	1 250 000	1 500 000	1 700 000
14	Privatisering kommunale veier	150 000	300 000	300 000	300 000
15	Barnehagestruktur – Sentrum barnehage			350 000	700 000
16	«Inn i jobb»	150 000	300 000	450 000	600 000
17	Planleggingsressurs				
18	Frivilligheten				
19	Eiendomsskatt	550 000	1 100 000	1 650 000	2 200 000
	SUM	10 575 000	17 192 500	21 240 000	22 490 000

Effekter av de foreslåtte tiltakene er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag for perioden 2022 – 2025.

Det presiseres at flere av de foreslåtte tiltakene vil kunne gi større effekter enn anslått i tabellen, men for å bevare realismen i forslagene har vi benyttet forsiktighetsprinsippet.

Oversikten viser at vi ikke klarer å være ute av ROBEK i økonomiplanperioden. Det legges opp til videre arbeid og effekter også i 2026 og 2027 for å kunne friskmelde økonomien i Åsnes kommune, og bli meldt ut av det statlige registeret.

7. Fokus / hovedsatsningsområder 2022

Åsnes kommune har fire vedtatte fokusområder:

- ✓ Samfunn
- ✓ Brukere
- ✓ Medarbeidere
- ✓ Økonomi

Det ble gjort en tydelig definisjon av sine hovedsatsningsområder i 2018. Disse er fortsatt styrende for kommunens arbeid, og videreføres. Det overordnede for alle områdene er:

FOLKEHELSE –

«Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap».

Fokusområdene er:

- Frivillighet
- Tidlig innsats
- Innbyggerrekruttering

Overordnede mål for fokusområdene videreføres fra 2021 til 2022.

Fokusområde samfunn:

- *Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap*

Kommunens samfunnsrettede folkehelsearbeid skal ha oppmerksomhet på hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Gjennom god planlegging og prioritering, skal kommunens innsats være rettet mot å utvikle det som skaper og fremmer helse i befolkningen, og redusere faktorer som medfører helserisiko. Det er viktig å tilrettelegge for at befolkningen både har mulighet og lyst til å ta gode helsevalg.

Folkehelseloven legger ansvaret for folkehelse på kommunen som sådan, og ikke til kommunens helsetjeneste. Kommunen skal bruke alle sine sektorer til å fremme folkehelse, og ha en helhetlig, felles innsats for å bedre folkehelsen. Det skal tenkes helse i alt vi gjør.

Oversiktsdokumentet for folkehelsen i Åsnes viser at Åsnes kommune kommer lavere ut enn landsgjennomsnittet på indikatorer som bidrar til systematiske helseforskjeller i befolkningen. Større andel med levekårsutfordringer, lavere utdanningsnivå og lavere gjennomsnittlig grunnskolepoeng. Det er flere barn som bor i lavinntektsfamilier, flere enslige og flere dagligrøykere og overvektige. Befolkningen i Åsnes har lavere forventet levealder, og høyere forekomst av somatisk og psykisk sykdom enn fylkes- og landsgjennomsnitt.

Konkrete resultatmål for å bedre folkehelsa defineres på sektor- og enhetsnivå. Folkehelse er et vidt begrep og omfatter både psykisk og fysisk helse, som igjen påvirkes av en rekke faktorer som kommunen er en sentral beslutningstaker og tilrettelegger for. Alle enhetene i kommunen skal finne relevante resultatmål, og tiltak, for å bidra til det overordnede målet om god folkehelse. Det kan være alt fra å sikre god vannkvalitet, tilgang til friluftsområder, opplevelse av mestring blant elevene, redusere arbeidsledighet, sikre høy deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter.

Effekt måles samlet ved å se på utvikling av folkehelseprofilen som utarbeides av Folkehelseinstituttet.

Fokusområde brukere:

- *Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassende tjenester.*

Målet om å sikre «gode, moderne og brukertilpassede tjenester» er det samme som tidligere, og i tråd med våre planer om å utvikle effektive tjenester som er tilpasset brukernes behov.

Sektorene og enhetene utarbeider selv mål for tjenestene. Kommunens tjenester er bredt sammensatt og har ulike utfordringer, men det er også noen overbyggende utfordringer som gjelder for alle områdene.

Fokusområde medarbeidere:

- *Åsnes kommune er en organisasjon med motiverte, kompetente og endringsdyktige medarbeidere*

Målene for medarbeidere er likt for alle tjenesteområdene, de er knyttet til nærvær og tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor som ble første gang tatt i bruk i 2018. Det ble gjennomført ny medarbeiderundersøkelse i 2020, og vi har nå sammenligningstall. I 2022 skal det gjennomføres ny medarbeiderundersøkelse.

Sektorer og enheter definerer sine egne fraværs mål ut i fra aktuell situasjon.

Faktor 5: Mestringsorientert ledelse – ble valgt ut som prioritert overordnet faktor fra medarbeiderundersøkelsen i 2020.

Denne defineres på følgende måte: *Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.*

Alle sektorer, enheter og avdelinger jobber med tiltak knyttet til denne prioriteringen, samt to egne valgte av de andre faktorene som enheten/avdelingen ville jobbe videre med. Tiltak skal inn i HMS-planene for 2021 og 2022.

Fokusområde økonomi:

- *Balanse i økonomien for å sikre et forutsigbart handlingsrom*

Langsiktighet og forutsigbarhet i de økonomiske rammene er en forutsetning for å kunne utvikle kommunen til å møte morgendagens behov. Det er derfor svært viktig at tjenestetilbudet tilpasses de ressursene som organisasjonen disponerer.

For å sikre økonomisk forsvarlig drift og bærekraft er det nødvendig med stram økonomi- og budsjettstyring. Dette setter krav til at hver sektor og enhet styrer økonomien i henhold til budsjett. Resultatet skal måles på sektor- og enhetsnivå, og samlet for kommunen.

Åsnes kommune ble sommeren 2021 innmeldt i ROBEK registrert igjen, dette på bakgrunn av KommuneLOVEN § 28-1 bokstav c og d jfr. kap. 5 i dokumentet. Dette medfører kontroll og tett oppfølging fra Statsforvalteren i Innlandet. Åsnes kommune må i økonomiplanperioden redusere sitt driftsnivå med ca. 30 mill.

Overordnet styringskort for 2022:

Fokusområder og mål	Mål
	2022
Samfunn	
Folkehelsen i Åsnes kommune har en positiv utvikling	Defineres på tjenestenivå
Brukere	
Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester	Defineres på tjenestenivå
Medarbeidere:	
Nærvær i %	93,2
Tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor fra 2020. Prioritert faktor: Faktor 5: Mestringsorientert ledelse	Defineres på tjenestenivå
Økonomi	
Budsjett (> 100=overforbruk)	100

7.1 Klima

Norge har meldt inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Norges forsterkede klimamål er å redusere utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Flere av de norske kommunene har vedtatt enda mer ambisiøse klimamål, og i dette arbeidet har de valgt å definere klimabudsjett som et styringsverktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og andre vedtatte klimamål. Et klimabudsjett presenterer tiltak for å redusere utslipp, anslått effekt av tiltakene og fordeler ansavret for gjennomføringen. Statlige planretningslinjer (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning fastsetter at kommunen bør innarbeide tiltak og virkemidler i sin overordnede planlegging for å redusere utslipp av klimagasser. Kommunens klimaplaner bør blant annet:

- omfatte ambisiøse mål for utslippsreduksjoner, effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging.
- inkludere tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging.
- ha en tydelig ansvarsfordeling for oppfølging av energi- og klimaplaner. I flere kommuner har samsvar mellom ambisiøse mål og handling vært utfordrende. Klimautfordringen krever samhandling på tvers av sektorer - både innenfor og utenfor kommunens egen organisasjon, og den krever også at det brukes ressurser på nye områder. I tillegg er tidshorizonten for klimatiltak kort. Dette gjør det vanskelig å få til nødvendig gjennomslagskraft ved bruk av en tradisjonell handlingsplan.

Et klimabudsjett er et forsøk på å løse disse utfordringene ved å koble mål og tiltak tettere sammen i kommunenes viktigste styringsdokument; kommunenes økonomiske budsjett, ofte kalt **handlings- og økonomiplan (heretter kalt HØP)**. Det er flere likheter mellom et klimabudsjett og en handlingsdel i en klima- og energiplan. Klimabudsjettets styrke er at det er direkte integrert i kommunebudsjettet, og at det dermed følges opp på lik linje med andre budsjettkapittel i kommunen. Klimabudsjettet kan ses på som et prosessverktøy inn i kommunens arbeid med klima- og energiplanlegging.

Gjennom klimabudsjettet får kommunen et verktøy for å styre mot utslippsmålene.

Klimabudsjettet sikrer at kommunen iverksetter og finansierer tiltak for å redusere utslippene. Ansvar for oppfølging av tiltakene er tydelig definert. Gjennom regelmessig rapportering på tiltakene, måles resultater og framdrift opp mot målene for utslippsreduksjoner.

Klimabudsjettet viser om tiltakene som er vedtatt er tilstrekkelige for å nå målet, eller om det er behov for styrket innsats. Årlig oppdatering av klimabudsjettet gir mulighet til å justere kursen. Klimabudsjettet er transparent og synliggjør ovenfor beslutningstakere og interessenter hva som er utfordringsbildet og hvordan kommunen prioriterer innsatsen for å nå målet.

Klimabudsjett og FNs bærekraftsmål

Klimabudsjettet gir et systematisk bidrag til oppfølging av FNs bærekraftsmål.

Mål 13 - Stoppe klimaendringene

13.2 - Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå

Klimautfordringene går på tvers av både sektorer og ulike aktører, og en fullstendig klimaomstilling krever en helhetlig samfunnsendring. Hvis vi ser på hvilke tiltak og aktiviteter som må iverksettes for å nå energi- og klimamålene, må vi jobbe systematisk og i tråd med en rekke andre bærekraftsmål; for eksempel er hovedmål 7, 11, 12, 14, 15 og 17 med tilhørende delmål svært viktige i dette arbeidet.

Åsnes kommune har ikke utarbeidet noe eget klimabudsjett, men det arbeides med en handlingsplan innenfor klima og miljø for 2022. Denne vil bli lagt frem til politisk behandling. En naturlig videre utvikling er da utarbeidelse av et klimabudsjett, og dette vil være en prioritert oppgave i 2022. Klimabudsjettet vil være en naturlig del av kommunens handlingsprogram i fremtiden. Dette betyr imidlertid ikke at klima ikke tas på alvor i organisasjonen. Dette er et tema som er med i de vurderinger som tas, og ikke minst i de investeringer som foretas.

Klima tankegangen er viktig for alle kommunens enheter og alle omfattes av tiltak som påvirker miljøet. Åsnes kommune kan bidra i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser. Dette gjennom bl.a. gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Følgende innsatsområder er det viktig at kommunen jobber videre med:

- ✓ Energibruk og klimagassutslipp fra egne bygg og anlegg
- ✓ Transport (som utøves av kommunen selv eller kommunens ansatte i jobbsammenheng)
- ✓ Innkjøp og forbruk
- ✓ Vann og avløp
- ✓ Informasjon og undervisning
- ✓ Arealbruk og transport (i kommunen generelt)
- ✓ Avfall
- ✓ Landbruk
- ✓ Næringsliv, teknologi og sirkulærøkonomi

8. Investeringer

Samlet lånegjeld ved inngangen til 2021 er ca. 671 mill. eller kr 85 930 pr. innbygger. Dette er en betydelig lånegjeld, og Åsnes kommune er nå på samme nivå som egen KOSTRA gruppe og fylket. (Jfr. tabell pkt 3.3. KOSTRA gr.01 kr 85 745,- og Innlandet kr 86 431,-). Renter og avdrag gjør store inngrep i kommunens økonomiske handlefrihet jfr. tidligere i dokumentet, og det må alltid vurderes nøye hvilke nye investeringer som skal prioriteres i økonomiplanperioden.

Investeringsnivået økes betraktelig i økonomiplanperioden, og da spesielt i de to første årene. Dette er knyttet til bygging av ny barneskole. Kommunedirektøren har også valgt å synliggjøre i økonomiplanperioden behovet for utvidelse av en sentrum barnehage. Dette er satt opp i 2023 og 2024.

Følgende investeringer er prioritert i 2022

- Nye Åsnes barneskole
- Vanntilførsel Sparbymoene/Snålroa/Lauta/Flisa bru
- Grunnerverv og infrastruktur nye utbyggingsområder
- Rådhuset ventilasjon
- Åsnes sykehjem, varslingsystem

8.1 Startlån for videre utlån, Husbanken

Startlån er et finansielt virkemiddel for at så mange som mulig av kommunenes innbyggere skal kunne skaffe seg sin egen bolig. Startlån kan også benyttes som et virkemiddel for at leietakere i kommunale boliger skal kunne etablere seg i egne boliger, og gjennom dette at kommunen på sikt kan bygge ned sin boligportefølje. I arbeidet med startlån fremover er det ønskelig å fokusere på barnefamilier. Dette ved at startlån brukes til kjøp av ny bolig, kjøp av sin kommunale bolig og i noen tilfeller refinansiering av gjeld dersom barnefamilien står i fare for å miste sin bolig. Videre skal det være fokus på beboere i kommunale boliger for å få en bedre rullering på disse, samt å løfte vanskeligstilte familier ut av situasjonen.

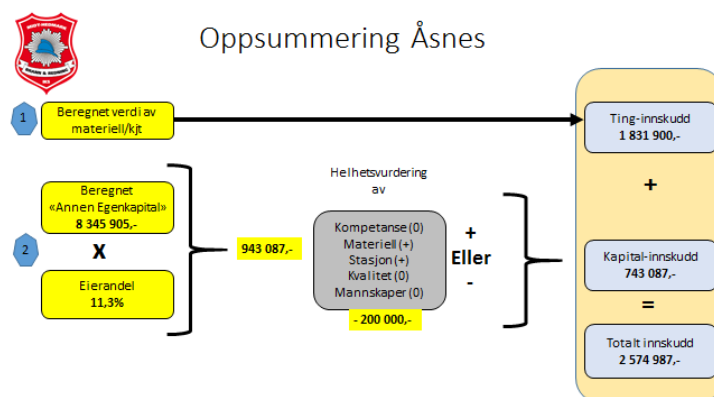
8.2 Egenkapitalinnskudd KLP

Årlig betales egenkapitalinnskudd til KLP. Dette er en ordning som ikke kan lånefinansieres eller finansieres ved bruk av mva. kompensasjon. Det må derfor påsees at det finnes frie inntekter i investeringsregnskapet i form av salgsinntekter eller bruk av fonds.

8.3 Midt-Hedmark brann- og redning IKS, kjøp av andeler

Åsnes kommune har over en lengre periode kjøpt tjenester årlig fra MBHR IKS. Dette har vært bl.a. brannsjefkompetanse. Det er nå forhandlet frem en avtale som aksepteres av de andre deltakerkommunene. Innbetaling av kapital (innkjøp) vil bli en delt transaksjon hvorav den største innskutte verdien vil bli et ting-innskudd i størrelsesorden ca. 1,8 mill. Et kapitalinnskudd vil bli i størrelsesorden ca. 0,750 mill.

Kapitalinnskuddet kr 743 087,- ansees som kjøp av eierandel og finansieres over investeringsbudsjettet. Investeringen kan ikke lånefinansieres eller dekkes av mva kompensasjon. Det må derfor påsees at det finnes frie inntekter i investeringsregnskapet i form av salgsinntekter eller bruk av fonds.

8.4 Vanntilførsel Sparbymoen, Snålroa, Lauta, Flisa bru

Ny vannledning til husstander på Sparbymoen, Snålroa, Lauta og rundt Flisa bru. Vil gi kommunalt vann til ca. 250 nye husstander, tilrettelegge for fremtidige utvidelser samt sikre tosidig vanntilførsel til eksisterende abonnenter.

8.5 Søgårdshaugen, nytt anlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Renseanlegget må fornye iht. krav i lovverk og miljøhensyn. Prosjektet har pågått i 2021, men det er noe gjenstående rivningsarbeid. Avventer også resultat av rettsak.

8.6 Søkkediet vannverk

Ny borebrønn etter pålegg fra Mattilsynet.

8.7 Berg-Kvisler renseanlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Renseanlegget må fornyes iht. krav i lovverk og miljøhensyn.

8.8 Rådhuset

Åsnes rådhus tilfredsstiller ikke dagens kravene knyttet mot HMS. Inneklima og ventilasjon må skiftes ut og utbedres. Anleggene har høy alder, og er ikke iht dagens standard. Åsnes kommune har utarbeidet eget «ventilasjonsprogram» som prioriterer rehabilitering av ventilasjonsanleggene på de kommunale byggene. Nytt ventilasjonsanlegg på rådhuset planlegges med gjennomføring i 2022 og 2023. Mottatte tilskuddsmidler vedr covid-19 er benyttet på deler av arbeidet på rådhuset i 2021. Dette gjelder utførte tiltak i form av utskiftning av vinduer.

8.9 Grunnerverv og infrastruktur ny utbyggingsområder næring og bolig

Åsnes kommune har minimalt med arealer for etablering og utvikling av næringslivet, samt nye boligbyggeområder. For ikke å stoppe utviklingen er man avhengig av nye næringsarealer. Det mottas forespørsler etter næringstomter. Det er lagt inn en rammebevilgning da det ikke foreligger konkrete oppkjøp p.t.

8.10 Kommunale bygg, ladestasjoner

Oppfølging av vedtatt strategi for ladning av el-biler og overgang til fossilfri bilpark. Prosjektet startet i 2019 og har hatt en videreføring i årene etter. Sluttføres i 2023.

8.11 IKT oppvekst

PC'er til ungdomsskolens 8-trinn og PC'er lærere på ungdomskoletrinnet.

8.12 IKT diverse prosjekter

Her settes det opp ulike tiltak som prioriteres etter mottatte innspill. For 2022 er det Windows server datasenter lisenser, ny versjon. Windows server klient lisenser, ny versjon. Visma+, Enterprise som skyløsning. Nye PCer til helsestasjonen og fullføre Teams-prosjektet. 3 servere må byttes, dette kan muligens skyves over til -23.

8.13 Overordnet digitalisering, forprosjekt

Gjennomføring av forprosjekt for å sette digitalisering i hele kommunen i system (overordnet). Var på planen i 2021, men er ikke gjennomført. Videreføres til 2022.

8.14 Nye Åsnes barneskole

I forhold til kommunestyrets vedtak om ny barneskole i Flisa sentrum. Prosjektgruppas arbeid og innstilling skal opp til ny politisk behandling i februar 2022. Investeringsprosjektet er satt opp i oversikten for synliggjøring, men kan bli endret ut fra ny behandling.

8.15 Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg

Fullføring av reguleringsplan Flisa del 4, bygging av ca. 70 meter g/s veg i Flisa sentrum sør/øst. Ekspropriasjon er igangsatt. Forskyvning fra tidligere år. Avsluttes i 2022.

8.16 Geovekst ny kartlegging

Samarbeid mellom flere kommuner. Ny kartlegging. Tre-årig prosjekt hvor utgiftene fordeles mellom kommunene.

8.17 Gatelys

Prosjekt som har pågått over flere år. Utskiftning og oppgradering av gatelys langs kommunale veier. For 2022 er det gatelys i offentlig vei ved sykehjemmet som er prioritert.

8.18 Åsnes sykehjem, nytt signalsystem

Dagens system er meget gammelt, og har ikke de ønskelige funksjoner. Det er derfor ønskelig med nytt system som har nye og fremtidsrettede løsninger. Systemet som man anser som best er en form for velferdsteknologi, og dette kan etter hvert også benyttes til hjemmeboende brukere. Erfaringer fra andre kommuner viser økt effektivitet og kvalitet i tjenesten. Systemet innebærer at de ansatte bærer med seg en smarttelefon, og pasientene får en klokke/et armbånd på armen. For å få dette systemet i gang kreves det en investering i en plattform, smarttelefoner, smykker og ikke minst et godt fungerende wi-fi system på sykehjemmet. Dette prosjektet var opprinnelig lagt inn i 2020 budsjettet og ble videreført til 2021. Dessverre har det heller ikke i inneværende år blitt realisert, og overføres derfor til 2022.

8.19 Åsnes sykehjem, bekkenspyler

Bekkenspylere finnes på alle de ni teamene ved sykehjemmet. Det er behov for utskifting av en bekkenspyler for å ivareta smittehensyn og hygiene. Var opprinnelig bevilget i 2021 budsjettet, men kunne ikke gjennomføres iht planen pga at deler av midlene måtte overføres til annet prosjekt. (Sikringstiltak dører)

8.20 Åsnes sykehjem, elektriske senger og sirkulasjonsmadrasser

Sengene ved Åsnes sykehjem må byttes ut jevnlig. Det er stor slitasje da de kontinuerlig benyttes av sengeliggende pasienter og det oppleves at disse også er tyngre enn tidligere. Sirkulasjonsmadrasser er vesentlig for å gi smertelindring til pasienter med utfordrende sykdomshistorikk.

8.21 Åsnes legesenter, undersøkelsesbenker og operasjonslamper

Det mangler fortsatt utstyr ved legesenteret etter etableringen. Dette er bl.a. fem undersøkelsesbenker og to operasjonslamper. Utstyret trengs for å kunne gi tilfredsstillende behandling, ivareta smitte og hygieniske forhold og de ansattes helse.

8.22 Åsnes legesenter, medisinsk utstyr

Jfr. ovenfor pkt. 8.25. Annet utstyr som mangler er bl.a. tonometer, ankel-arm-indeks og locus. Mangel på utstyr medfører at det er undersøkelser som ikke kan gjennomføres eller at de blir under kritikkverdige forhold. Spesialhelsetjenesten forventer at undersøkelser utføres da legesenteret besitter kompetanse til dette, men det mangler utstyr.

8.23 Bibliotek mer åpent

Tilrettelegging for bruk av biblioteket utenom ordinære åpningstider. Biblioteket blir en tilgjengelig arena for lokalsamfunnet som kan benyttes på deres egne vilkår. Prosjektet var opprinnelig tenkt gjennomført i 2021. Planleggingen er godt i gang, og det har påløpt noen kostnader. Budsjetteres på nytt i 2022 for gjennomføring.

8.24 Flomsikring/biotopiltak Kilen/Nyåa

Kst vedtak fra 2016 hvor kommunen bevilget kr 500 000 til flomsikring av Kilenga. Utbetales etter fremdrift på tiltakene.

8.25 Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon

Det er store problemer med temperatur og inneklime på de nevnte områdene. Investeringen står i gjeldende økonomiplan, men det velges å fordele denne nå over to år.

8.26 Åsnes kirkelige fellelsråd, Hof kirke vinduer

Vinduer og vinduspartier i Hof kirke er av dårlig forfatning, og dette tar den nymalte bygningen skade av. Arbeidet er budsjettet til 3 mill. Det ble gitt bevilgninger til prosjektet i 2020 og 2021, men arbeidet har blitt forsinket. Bevilgning for 2020 ble regnskapsført i sin helhet, men ikke benyttet. Den aktivitet som har skjedd i 2021 er derfor belastet denne avsetningen. Slutføring av prosjektet skjer i 2022, og det må bevilges 1,5 mill. i budsjett 2022.

8.27 Generelle investerings prosjekter

Igangsatte prosjekter gjennomføres i tråd med forutsetningene. Åsnes kommune har gått mer og mer over til og ramme-budsjettere på enkelte områder hvor det er årlig behov for utskiftning og videreutvikling. Disse områdene er vann og avløp, kommunale bygg/ENØK og kommunale veier. I tillegg gis det årlig en bevilgning til investeringer til Åsnes kirkelige Fellelsråd. For 2022 videreføres dette, og beløpet er kr 400 000.

Det velges å ha fokus på 2022 og 2023 i investeringssammenheng. Flere av forslagene som er fremmet om behov for investeringer utover i planperioden er usikre anslag, og må behandles der etter.

Investering er en utgift som forventes å lede til en fremtidig avkastning. Det finnes fysiske investeringsobjekter som infrastruktur, bygg og maskiner. Bevilgninger til infrastruktur er offentlig engasjement som vanligvis har betydning for næringslivet og utvikling av et funksjonelt næringsmiljø.

Kilde: Wikipedia

9. Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester - dette er et overordnet mål både for politikere og administrasjonen.

Det foregår en kontinuerlig prioritering mellom de ulike tjenesteområdene . Under vises fordelingen av netto driftsutgifter i prosent av de totale netto driftsutgiftene. Dette viser de prioriteringer som er foretatt foregående år.

Område	R-2015	R-2016	R-2017	R-2018	R-2019	R-2020
Styring og kontroll	1,6	1,7	1,8	1,6	1,8	1,6
Administrasjon ⁵	6,0	5,8	5,5	5,0	5,1	4,7
Barnehage	8,9	9,1	8,8	8,3	9,0	8,7
Grunnskole	18,7	18,6	19,6	18,5	19,1	17,9
Helse og omsorg	45,3	45,9	46,6	50,4	50,1	48,8
Sosialtjenesten	5,7	5,9	6,0	5,4	5,4	4,4
Barnevern	5,7	6,3	6,2	5,3	4,8	4,1
Vann, avløp og renovasjon	0,4	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	0,3
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	1,0	1,0	1,2	0,8	0,8	1,0
Kultur	2,0	2,5	2,5	2,6	2,4	2,1
Kirke	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5	1,4
Samferdsel	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,2
Kommunale boliger	-1,0	-0,9	-2,1	-0,5	0,9	2,3
Næringsforvaltning	0,8	1,0	0,7	0,7	-1,4	-0,1
Brann- og ulykkesvern	1,3	1,4	1,2	1,5	1,3	1,2

Oversikten vi ser at fordelingen av de totale ressursene som kommunen har til disposisjon har endret seg en del det siste året. Mange av områdene har redusert sin andel siden 2019, mens man ser at flere områder som gjelder sektor samfunnsutvikling har hatt en økning. Det største området i Åsnes er helse og omsorg. Her benyttes 48,8 % av de totale ressursene. Dette er 7,3 % mer enn Innlandet (41,5 %) og 9,7 % mer enn egen KOSTRA gruppe (39,1 %).

⁵ Inkluderer administrasjon, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning og administrasjonslokale (rådhuset)

9.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon

Oversikten viser den total budsjettrammen som er satt opp til politisk virksomhet og administrasjon, og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Tallene er i forhold til dagens organisering. Vedtak om tilføring av kr 25 000 til Trafikksikkerhetsutvalget i 2021 er redusert i rammen i hele økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Politisk og stab					
Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Basis	35 151	35 151	30 305	28 985	28 300
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	35 151	35 151	30 305	28 985	28 300
Utgiftsøkninger					
Stortingsvalg / Kommunevalg			250		250
Reduserte leieinntekter Rådhuset (barnevern og PPT)		990	990	990	990
Telefoni - flyttet fra bibliotek		120	120	120	120
Bilpleie over fra samf. utv.		350	350	350	350
Sum økninger i budsjettamme	0	1 460	1 710	1 460	1 710
Utgiftsreduksjoner					
Økonomi salg av tjenester SOR		-15	-15	-15	-15
IKT salg av tjenester SOR		-60	-60	-60	-60
Økonomi salg av tjenester Våler kommune		-170	-170	-170	-170
Landsbyen Flisa		-600	-600	-600	-600
Trafikksikkerhetsutvalget		-25	-25	-25	-25
Reduksjon varaordfører og utv. leder				-435	-435
Samarbeider i regionen			-330	-330	-330
VÅG samarbeider		-1 235	-2 475	-2 475	-2 475
Bibliotek lagt til samfunnsutvikling		-4 201	-4 201	-4 201	-4 201
Sum reduksjoner i budsjettamme	0	-6 306	-7 876	-8 311	-8 311
SUM BUDSJETTAMME	35 151	30 305	28 985	28 300	28 550

9.2 Politikk

Området omfatter all politisk virksomhet, politisk sekretariat, revisjon og kontrollutvalg.

Det er i 2022 ikke et valgår, og det er derfor fjernet kr 250 000 i rammen til politiske organer fra forrige år.

Det er lagt inn midler til kjøp av kontroll- og tilsynstjenester jfr. vedtak i Kontrollutvalgets sak 44/21 i budsjett 2022 – til sammen kr 1 790 000.

9.3 Administrasjon

Området omfatter kommunedirektøren, stab og støttefunksjoner; administrasjonen, fellesutgifter, HR, IKT/arkiv, økonomi, læringer, folkehelse, kommunikasjon, bilpleie og næringsrådgiver.

9.4 Interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune har inngått formelt samarbeid vedrørende barnevern, landbruk og PPT med nabokommunene. Utgiftene til disse tjenestene føres på de respektive driftsområdene. I tillegg til de eksisterende samarbeidene har det i siden høsten 2020 vært sett på flere områder som det kan være aktuelt å etablere samarbeider på. Dette er bl.a. tekniske tjenester, HR-lønn og økonomi. Dette sees det videre på i VÅG-samarbeidet.

9.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes

Tjenesten tilhører sektor oppvekst som en del av enheten Familiens hus. Solør barnevernstjeneste har ca. 25 årsverk.

9.4.1.1 Utfordringer i planperioden 2022 - 2025

Barnevernet står foran en større endring, Barnevernreformen, som trer i kraft fra 2022. Reformen innebærer bl.a. nytt lovverk, endret finansieringsmodell og flytting av ansvar og myndighet fra staten til kommunene. Noe av formålet er å stimulere kommunene til å arbeide mer forebyggende, og å utvikle og bruke flere lokale tiltak. Et av virkemidlene for å nå dette, er at kommunene gis et større økonomisk ansvar for tiltak i barnevernet og dermed økes kommunens egenandelssatser kraftig. For eksempel vil det ikke lenger bli refundert utgifter til forsterkningstiltak i fosterhjem, og kommunene skal betale en langt høyere andel av kostnaden ved en institusjonsplass (anslått økning over 200 000 pr mnd. per plass, det vil si en månedlig utgift på rundt 300 000 per plass). Kommunene får disponere større deler av ressursene i barnevernet gjennom økte rammeoverføringer, men må altså betale mer for de kostbare og inngripende tiltakene, som fosterhjem og institusjon. Gjennom dette sier staten at de gir kommunene økt økonomisk handlingsrom til å bygge opp gode lokale tilbud til familier som trenger tett oppfølging, – og sterke insentiver til å prioritere dette arbeidet. Det innebærer også økt ansvar til kommunene for at de skal forebygge mer, og at de ulike tjenestene skal samarbeide bedre. Den største endringen utover det økonomiske, er det økte ansvaret kommunene får på fosterhjemsområdet. Dette vil kunne kreve både økt bemanning og kompetanse for å kunne møte lovens krav.

Barneverntjenesten forsøker å være proaktive i møtet med reformen, med blant annet gode erfaringer med rekruttering og oppfølging på fosterhjemsområdet, bruk av familieråd, økt fokus på barnevernfaglige hjelpetiltak som virker, et stadig pågående arbeid for utvikling, omstilling og effektivisering, og ikke minst aktiv deltakelse i kompetansehevende tiltak både individuelt og for tjenesten som helhet. Solør barneverntjeneste er prosjekteier av prosjektet «Omsorgspakka» som er initiert av Statsforvalteren for å styrke barneverntjenestene til det kommende økte ansvaret på fosterhjemsområdet. Dette prosjektet driftes sammen med 14 andre kommuner i Innlandet.

Familie- og nettverksavdelingen som ble etablert i 2019, er også et viktig bidrag i forhold til dette arbeidet. Både når det gjelder tiltak i hjemmet, men også for å imøtekomme kravene til fosterhjemsoppfølging og oppfølging av biologiske foreldre. Å styrke tiltakene inn i familiene vil være et enda viktigere satsningsområde fremover. Barnevernet vil videreutvikle fokus på å styrke og veilede foreldrene gjennom et mer systematisk og metodisk arbeid. Samtidig ser vi en dreining i loven, på bakgrunn av dommer i EMD og Høyesterett, hvor kommunen

ansvarlig gjøres i sterkere grad for å iverksette og bistå med kompenserende tiltak i hjemmet, slik at omsorgssituasjonen blir god nok, og man unngår en omsorgsplassering. Endringen som kommer krever at ledere for barneverntjenesten og øverste kommuneledelse må samarbeide tettere. Kun gjennom et bredere og tettere tverrfaglig samarbeid, og tydeliggjøring av roller og oppgave, vil vi kunne nå de kravene som stilles til kommunene hva gjelder å komme så tidlig som mulig inn og gi hjelp til sårbare og risikoutsatte barn og unge og deres familier.

9.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes

Kommunene Våler og Åsnes har interkommunalt landbrukskontor med Våler som vertskommune. Kontoret har 8 årsverk som arbeider innen fagområdene jord- og skogbruk, vilt- og utmarksforvaltning. Primærnæringen betyr mye for Solør-regionen og vi er av de aller største i Norge på korn- og potetproduksjon. Til sammen har vi 145 000 dekar dyrka mark og 1,3 millioner dekar produktiv skog. I tillegg kommer verdifulle utmarksområder.

Oppdraget er kommunal landbruksforvaltning, næringsutvikling og rådgiving. Landbrukskontoret har lovpålagte oppgaver som vedrører produksjonstilskudd i jordbruket, jordbrukets miljøvirkemidler (Regionalt miljøprogram (RMP), Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)), velferdsordningene i landbruket, juridiske virkemidler, skogbruksoppgaver og førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. Videre deltar kontoret i kommunenes samfunns- og næringsutviklingsarbeid, herunder plansaker, strategiske næringsplaner og ulike temaplaner (eks. klima- og energiplaner). Det utføres veiledning overfor brukerne når det gjelder de ordninger kontoret forvalter. Landbrukskontoret er involvert i flere utviklingsprosjekter og er i tillegg aktive søkere om tilskudd til å gjennomføre faglige arrangement for næringa. For mer informasjon vises det til [årsrapport for 2020](#)

9.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste

Åsnes kommune har inngått samarbeid med Grue og Våler om felles PP-tjeneste i en vertskommune modell. Oppstart for samarbeidet med Grue var 1. februar 2014, mens Våler ble en del av tjenesten fra august 2021. PP-tjenesten tilhører enheten Familiens hus i sektor oppvekst, og har ca. 6 årsverk.

PP-tjenesten skal bidra til at barn, ungdom og voksne med særskilte behov får opplæring i samsvar med evner og forutsetninger. PP-tjenesten skal i samarbeid med andre instanser i kommunene legge vekt på forebyggende arbeid blant barn og unge.

I tillegg til å dekke skoler og barnehager for samarbeidskommunene, betjener også tjenesten Solør videregående skoles avdelinger i 2022. Dette vil senere i økonomiplanperioden opphøre da fylkeskommunen overtar oppgaven selv.

10. Sektor oppvekst

Visjon for sektoren: *Alle elever/barn opplever seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever lærere som styrker læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement.*

Mål: « I Åsnes får de med behov riktig hjelp til riktig tid.»

Sektor for oppvekst består av tjenestene: barnehage, grunnskole, Åsnes opplæringscenter, Familiens hus (PPT, helsestasjon, SLT og Solør barnevernstjeneste), Kulturskolen og Tilsynsenheten for fosterhjem.

Oppvekstområdet er fortsatt i omstilling, og denne vil måtte fortsette. Dette fordrer endringsvilje og omstillingsevne i enhetene, som sektorleder opplever at oppvekst har. Med nedgang i barnetall må de ulike områdene innenfor oppvekst fortsatt i 2022 utvikle tjenestene for best mulig å utnytte ressursene. Tjenestene innenfor oppvekst har et sterkt nasjonalt press på økt kvalitet, herunder bl.a. tilpasset opplæring for den enkelte og tidlig innsats for barn og unge.

Forskning viser at barnehager med høy kvalitet er forebyggende, spesielt for risikoutsatte barn. Tilgang til barnehageplasser er en viktig faktor i vår satsing på innbyggerrekruttering. Småbarnsforeldre har behov for barnehageplass etter endt permisjonstid, og det er viktig at kommunen har nok plasser gjennom året slik at folk kommer ut i arbeid igjen. De med rett til plass i hovedopptaket, tilbys plass fra høsten og de får oftest plass på sitt 1. eller 2.valg. Utfordringen har vært å tilby plass gjennom året i de områdene foresatte ønsker. Det er fortsatt et sterkt press på plassene i sentrum.

God kvalitet i skolene er en forutsetning for å lykkes med målet om at hver elev skal få realisert sitt potensiale. I Åsnes skal *«Alle elever oppleve seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever lærere som styrker læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement.»*

Grunnskolen har stort fokus på innføring av nye læreplaner og arbeidet med å legge om undervisningen i tråd med dette. Fokuset i nye læreplaner er blant annet dybdelæring med færre mål enn tidligere og tverrfaglig tenkning som skal prege alle fag. Læreplanene beskriver kompetansen elevene skal oppnå. Elevene skal også i større grad få påvirke valg av innhold og metoder i læringen og vurderingen. Kompetanse består av kunnskaper og ferdigheter i kombinasjon. Elevene skal kunne bruke kompetansen sin også utenfor skolen, i livet de lever nå og i en framtid vi ikke kjenner.

Kulturskolen vår skal være en kulturell møteplass for elever, foresatte, pedagoger og andre profesjonelle utøvere i samarbeid med andre aktører innenfor skoleverket og kulturlivet. Skal kulturskolen lykkes i dette må de stadig videreutvikle et større mangfold i tilbudet for å bedre rekrutteringen av barn og unge. Kulturskolen i dag har utfordringer med små stillingsstørrelser. Et mangfold i ulike tilbud vil være mer oppnåelig med en organisering der man kan rekruttere i større stillingsprosenter. Kulturskolen har i dag dårlige lokaler og ingen egne lokaler, noe som utfordrer organiseringen.

Åsnes opplæringsssenter tilbyr undervisning til de som trenger å fullføre grunnskolen eller forbedre grunnleggende ferdigheter. Opplæringsssenteret er i endring med færre og færre deltakere. Opplæringsssenteret må i 2022 utrede fremtid drift og lokalisering.

Utviklingsarbeid

Endrings- og utviklingsarbeid er viktig for å utvikle og forbedre tjenestenes praksis og kompetanse. Skolebasert- og barnehagebasert utviklingsarbeid, hvor alle drar i samme retning, har med bakgrunn i forskning størst sannsynlighet for å lykkes. Barnehagene i Åsnes deltar fortsatt i FoU-prosjektet «Kultur for læring», som er fylkets satsing innenfor oppvekstfeltet. Dette handler blant annet om at en samordnet arbeidsform gir best muligheter for å lykkes med målet for prosjektet: *”Barn og unge skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv”*. FoU- prosjektet «Kultur for læring» avsluttes i barnehagene i 2022. Skolene fortsetter som sagt i 2022 med fokus på nye læreplaner og implementering av denne.

Den samordnede innsatsen/arbeidsformen for barn og unges oppvekst vi har etablert gjennom utviklingsarbeidet Kultur for læring skal bidra til at:

- faglige resultater i grunnskolen heves
- gjennomstrømmingen i videregående opplæring øker
- viktige aktører i oppvekstfeltet har forpliktende samarbeid

I skolene og i barnehagene i Åsnes pågår også et visjons og verdi arbeid, samt forberedelser til den nasjonale initierte satsingen **Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering**. Kompetanseløftet handler om å styrke laget rundt barnet, og bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Kompetanseløftet er en av oppfølgingene knyttet til Meld.St.6 - «Tett på-tidlig innsats og fellesskap i barnehage, skole og sfo».

Kompetanseløftet i Kongsvingerregionen er et felles prosjekt for kommunene og er en del av tilskuddsordningen fra staten til lokal kompetanseutvikling. Prosjektet i Kongsvingerregionen, hvor Åsnes deltar bygger på lokale vurderinger av behov for kompetanse og det er etablert tett samarbeid med høgskolen Innlandet v/ Senter for praksisrettet utdanningsforskning. Målet med Kompetanseløftet er jf. Udir at barnehager, skoler, PP- tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap. Dette sammenfaller med mye av intensjonen ved barnevernsreformen som også er en nasjonal initiert reform.

Oppvekstreform

I januar 2022 trer den nye barnevern/oppvekstreformen i kraft i kommunene i Norge. Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. I 2022 og 2023 fordeles halvparten av kompensasjonen etter kommunenes faktiske tiltaksbruk i

2020. Dette er en overgangsordning. Den resterende halvparten fordeles etter kostnadsnøkkelen for barnevern. Åsnes kommune må innrette seg- styrke faglig kompetanse og vri ressursene mer mot forebygging. Det er en klar forventning i reformen til mer effektiv ressursbruk.

Åsnes har foretatt grep organisatorisk ved å samordne forebyggende tjenester for barn, unge og familier ved etableringen av Familiens Hus, vi har tro på at dette er en riktig samordning for fremtiden. Ved å etablere Familiens Hus har barnevern, helsestasjon, PPT, SLT og barne- og familieteamet store muligheter for samhandling og klare forventninger med å lykkes med hensiktsmessig samhandling innad i sektoren og på tvers av sektorene.

Oppvekstsektoren må fremover ha fokus på forebyggende tjenester og kompetanseheving for å stå mer rustet til de krevende oppgavene som overføres fra staten, både gjennom barnevern/oppvekstreform og Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkludering. Både Oppvekstreform og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering har mål og forventninger om å lykkes med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling.

God psykisk helse og livskvalitet

Strategien «Mestre heile livet» (2017-2022) gir tydelige signaler om fokus på psykisk helse og sammenheng med oppvekstvilkår. Strategien viser en stor økning i andelen unge uføre, det gjelder særlig unge menn. Psykiske lidelser er den viktigste årsaken til uførhet for personer under 30 år. Forskning viser at det er sosial ulikhet i opplevelsen av mestring, sosial støtte, stress og ensomhet, og at barn i fattige familier har større risiko for både fysiske og psykiske helseplager. Det er videre klare sammenhenger mellom mobbing og psykiske plager.

Åsnes har høy grad av utenforskap og betydningen av forebygging for psykisk helse er et svært viktig tiltak for vår kommune. Beregninger fra Folkehelseinstituttet viser også at mellom 15 og 20 prosent av barn og unge har så betydelige psykiske plager at det går utover deres daglige fungering. Mange av disse kan sannsynligvis klare seg godt dersom de får tilbud om lavterskelhjelp og tidlig intervensjon. Familiens hus blir en viktig kompetanseressurs og støttetjeneste for barnehage, skole og familier inn i det forebyggende arbeidet for psykisk helse. Opplevelsen av tilhørighet og å kunne delta i samfunnet er sentrale faktorer for god psykisk helse og livskvalitet. Barnehager, skoler og arbeidsplasser er de viktigste samfunnsarenaene for å legge til rette for inkludering og deltakelse.

Hvordan nå målene ?

Det er mange viktige mål nasjonalt og lokalt og for hvert enkelt barn. Vi skal sikre en kvalitet som gjør at hvert enkelt barn får brukt sine muligheter og har trygge og gode læringsmiljøer i skole og barnehage. For å nå målene må barnehagene og skolene i Åsnes fortsette arbeidet med å utvikle nye arenaer for økt mestring og læring; alternative læringsarenaer- og metoder. De må fortsette det gode arbeidet og utvikle de profesjonelle læringsfellesskapene.

I tillegg vil kompetanseløftet bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Ansatte trenger kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle. Dette gjelder også for de som har behov for særskilt tilrettelegging. I Åsnes skal barnehager og skoler i 2022 bygge kompetanse gjennom arbeidet med utviklingsarbeidet «Kompetanseløftet».

Familiens Hus blir en viktig støttespiller i dette arbeidet og må ha en bredde i forebyggingsarbeidet og god fagkompetanse. Familiens hus skal være «en dør inn» for familiene og innebære mer tverrfaglig samhandling mellom tjenestene så brukerne opplever et mer helhetlig tjenestetilbud. Familiens hus vil i 2022 ha fokus på å etablere hensiktsmessig samhandling.

Sektoren har store krav på seg til kvalitet i tjenestene. Det er krav til mer spisskompetanse og større forventninger til å løse stadig mer komplekse oppgaver overført fra staten, og store forventninger til forebyggende tiltak som gir effekt. Mangfoldet og kompleksiteten har endret seg i befolkningen. Vi har fagkompetanse i våre tjenester som ser og avdekker utfordringer som barn og unge strever med, men kompetansen kunne med fordel vært bredere med tanke på mangfoldet av utfordringer. For å nå målet om at i **Åsnes får de med behov til riktig hjelp til riktig tid** må vi satse på forebygging, tidlig innsats, riktig kompetanse, samhandling og samarbeid på tvers av tjenester og kommunegrenser.

Prioriteringer 2022:

- Forebyggende tiltak overfor barn og familier.
- Tverrfaglige samarbeid.
- Iverksette "Fagfornyelsen", ny læreplan for grunnskolen, med et særlig fokus på mangfold og inkluderende læringsmiljøer.
- Differensierte barnevernstiltak i egen regi.
- Tverrfaglig kompetanseutvikling for å fremme barn/unge psykiske helse.
- Tiltak som fremmer barn og unges psykiske helse.
- Tverrfaglig familieteam for å koordinere kommunens arbeid for levekårsutsatte familier.
- Utviklingsarbeid i barnehage , grunnskole og PPT – Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering

10.1 Budsjett sektor oppvekst

Oversikten viser sektor oppvekst sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Oppvekst					
Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Basis	145 855	145 855	147 760	143 514	141 422
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	145 855	145 855	147 760	143 514	141 422
Utgiftsøkninger					
Barnevernsreformen		2 240	2 240	2 240	2 240
Budsjettjustering overf fra staten		1 000	1 000	1 000	1 000
Familiens hus, PPT - samarbeid med Fylkeskommunen			580	580	580
Private barnehager		1 130	1 130	1 130	1 130
Sum økninger i budsjetttramme	0	4 370	4 950	4 950	4 950
Utgiftsreduksjoner					
Jara SFO, nedlagt fra august 2021		-256	-256	-256	-256
Kontorteknisk personale			-160	-302	-302
Nye Åsnes barneskole, grunnskole og SFO			-3 300	-6 600	-6 600
SFO selvkost		-250	-500	-500	-500
Lønnskostnader barnehage				-300	-1 697
Ressursdimensjonering bemanning bhg		-1 397	-1 650		
VÅG samarbeid		-562	-1 425	-1 425	-1 425
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-2 465	-7 291	-9 383	-10 780
SUM BUDSJETTTRAMME	145 855	147 760	143 514	141 422	140 025

10.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder og rådgiver oppvekst, tilsynsenheten for de kommunale og private barnehagene og tilsynsføring barnevernstjeneste.

10.2 Barnehage generelt

Barnehagene skal være tilgjengelig for alle barn og uavhengig av foreldrenes økonomi. Barnehagetilskuddet finansieres av kommunenes frie inntekter (rammetilskuddet og skatteinntekter). Det vil si at det er kommunene selv som vedtar hvor mye de skal benytte på barnehager over sine budsjetter. Kommunen gir tilskudd til godkjente private barnehager, og disse skal behandles likeverdig med de kommunale ved tildeling av tilskudd. Barnehage er billigere for familier med lav inntekt. Gjennom en inntektsdifferensiert foreldrebetaling får flere mulighet til å benytte tilbud om barnehageplass. Foreldrebetalingen for det første barnet skal maksimalt være 6 % av husholdningenes samlede kapital- og personinntekt, begrenset oppad til maksimalprisen for foreldrebetaling. For andre, tredje og flere barn gis det søskenmoderasjon på henholdsvis 30 % og 50 %. Det er 20 timers gratis kjernetid pr uke for 2-, 3-, 4-, og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt. Pr. 1.august 2021 er inntektsgrensen kr 583 650.

De kommunale barnehagene er Myrsnipa, Sønsterud, Jara og Bashammeren. Det er følgende fordeling av antall barn i de kommunale barnehagene barnehageåret 2021/2022; Myrsnipa 43, Sønsterud 25, Jara 17 og Bashammeren 34. Åsnes kommune har tilsynsmyndighet i forhold til både de kommunale og private barnehagene.

Kommunalt driftstilskudd ytes til de private barnehagene Mosogn, Tyristubben, Solør Montessori og Finnskogen. Det er 118 barn til sammen i de private barnehagene

barnehageåret 2021/2022. Dette føres på eget ansvar i regnskapet. Tilskuddet påvirkes av forbruket i de kommunale barnehagene. For 2022 er tilskuddet beregnet til 22 mill. Dette er inkludert refusjoner som gis i forhold til redusert foreldrebetaling og spesialundervisning. Utgangspunktet for tallet i 2022 er regnskapsåret 2020. I tallet ligger det også et kapitaltilskudd. Her benyttes Udir sin nasjonale sats. Se forøvrig vedlegg.

Utgifter knyttet til barnehagelokalene (kommunale) – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til samfunnsutvikling, tekniske tjenester.

10.3 Myrsnipa barnehage

Barnehageåret 21/22 har Myrsnipa 43 barn. Barnehagen har årlig stor søkermasse. Myrsnipa er en tre avdelings barnehage godkjent med totalt 55 plasser dersom alle barn er i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det prioriteres å bruke skogen mye til alle årstider. I tillegg er barnehagen registrert som en Livsgledebarnehage. Barnehagen samarbeider med Solkroken dagsenter for hjemmeboende med demens. Dette samarbeidet er til stor gjensidig glede for barn og eldre, og har vært savnet under pandemien.

10.4 Sønsterud barnehage

Barnehageåret 21/22 har Sønsterud 25 barn. Sønsterud er en utvidet en avdelingsbarnehage for barn i alderen 0-6 år. Barnehagen er godkjent for inntil 30 plasser/barn i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det er hvert år mange søkere til Sønsterud i barnehageopptaket. Barnehagen satser på kunstuttrykk, og har mange års erfaring med dette arbeidet.

10.5 Jara barnehage

Barnehageåret 21/22 har Jara 17 barn. Jara er en to avdelings barnehage, godkjent for 40 plasser for aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Uteområdet til barnehagen er en del av nærmiljøanlegget på Jara, noe som gjør at barnehagen har et spennende og utfordrende utelekemiljø. Barnehagen har følgende visjon: «*Jara barnehage – et godt sted å være for liten og stor. Jara barnehage – en del av den gode barndom*».

10.6 Bashammeren barnehage

Barnehageåret 21/22 har Bashammeren 34 barn. Barnehagen er inndelt i tre avdelinger, og ligger i boligområdet i Bashammeren. Den er godkjent for 60 plasser for barn i alderen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Barnehagen legger vekt på fysisk aktivitet og sunn livsstil. Nærmiljøet til Bashammeren er unikt. Det består av store skogområder med mange muligheter.

10.7 Grunnskole, generelt

Tjenesteområdet omfatter alle tjenester knyttet til grunnskoleopplæring etter Opplæringsloven, også PP- tjenesten som er omtalt tidligere.

Kommunene har ansvaret for å gi innbyggerne i alderen 6-15 år grunnskoleundervisning, men kommunene finansiere ikke undervisningen til elever som går i private eller statlige grunnskoler. Hvert år blir samlet tilskudd til kommunen på landsbasis korrigert for endringen i tallet på elever i private og statlige skoler. Kommunene får trekk i rammetilskuddet (utgifts-utjevningen) knyttet til antall elever i statlige og private skoler (korreksjonsordningen). Korreksjonsordningen omfordeler midler fra kommune med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler. I denne ordningen får kommunene et uttrekk i rammetilskuddet for de elever de har i statlige og private skoler. Etter trekket er gjort, blir det samlede trekket (ca. 2,815 mrd for 2022) tilbakeført til alle kommuner etter kommunenes andel av utgiftsbehovet/kostnadsnøkkelen. Åsnes blir i 2022 trukket 1,972 mill. i rammeoverføringene i forhold til private skoler.

Utgifter knyttet til de kommunale skolelokale – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til sektor samfunnsutvikling. Tallene er med i KOSTRA rapporteringen på korrekt tjeneste, og SSB sine tall viser kommunenes utgifter på tjenesteområdet.

Befolkningsgrunnlag i målgruppen

Oversikten viser at befolkningsgrunnlaget reduseres for de i skolepliktig alder. Barnekullene har blitt stadig mindre i Åsnes – antall 6-åringer den 1.1.21 var 74 stykk (70 stk i 2018, 57 stk i 2019 og 66 stk i 2020), mens antall 15-åringer var 68 (88 stk i 2020, 72 stk i 2019 og 82 stk i 2018) . Tabellen viser en nedgang på 121 elever over de ti siste årene.

Folkemengden i Åsnes for aldersgruppen 6-15 år har hatt følgende utvikling de siste årene:

Folkemengde/ dato	1.1. 2012	1.1. 2013	1.1. 2014	1.1. 2015	1.1. 2016	1.1. 2017	1.1. 2018	1.1. 2019	1.1. 2020	1.1. 2021
Gutter 6-15 år	408	408	397	396	380	356	360	350	347	337
Jenter 6 -15 år	388	390	378	374	366	357	352	335	334	338
SUM	796	798	775	770	746	713	712	685	681	675

10.8 Flisa skole / SFO

Flisa skole hadde pr.1.9.21, 221 elever. Dette er en nedgang på 12 elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn med to klasser per trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 61 barn seg av SFO tilbudet, og dette er en nedgang på hele 29 barn.

10.9 Sønsterud skole / SFO

Sønsterud skole hadde pr.1.9.21, 142 elever. Dette er en nedgang på en elev fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 34 barn SFO tilbudet, og dette er det samme antall som i fjor.

10.10 Jara skole

Jara skole hadde pr. 1.9.21, 55 elever. Dette er en økning med en elev fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. SFO tilbudet ved skolen ble lagt ned fra august 2021.

10.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall

Åsnes ungdomsskole hadde pr.1.9.21, 215 elever. Dette er en nedgang på ni elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning til ungdomstrinnet, og har i tillegg ansvaret for Åsnes svømmehall.

10.12 Åsnes opplæringscenter

Enheten inneholder alle tjenester knyttet til voksenopplæring. Dette i forhold til norskopplæring etter Introduksjonsloven, og grunnskoleopplæring for voksne/ spesialundervisning etter Opplæringsloven. Grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne etter Opplæringsloven §§4A-1 og 4A-2, samt kompetansekartlegging på grunnskolens område, er i sin helhet et kommunalt ansvar, og finansieres fra kommunens ramme. Elever som inngår i ordningen norskopplæring for minoritetsspråklige mottas det statlige tilskudd for i tre år. Her må kommunen tilby norskopplæring senest 3 måneder etter ankomst til Norge. Det selges tjenester til Våler og Grue på begge områdene, men i veldig liten målestokk.

10.13 Åsnes kulturskole

Åsnes kulturskole tilbyr opplæring i teater, piano, sang, korps- og bandinstrumenter for barn og unge mellom 6 – 19 år. Kulturskolen ønsker å være med på å skape en meningsfylt fritid for barn og unge i kommunen. Antall elever ved kulturskolen denne høsten er ca. 115 fordelt på de ulike disiplinene.

Sektorleder Lena Marin Henriksen (tilsatt fra 1.10.2021)

11. Sektor helse, omsorg og velferd

Visjon for sektoren: «Livskvalitet og egenmestring gjennom hele livet»

Åsnes kommune har som mål å bidra til å fremme befolkningens helse, forebygge sykdom og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen med positive og negative faktorer som påvirker, samt iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Sektor helse, omsorg og velferd (HOV) er i nødvendig utvikling og tilpasning og en krevende kommuneøkonomi krever at det foretas kloke og nødvendige prioriteringer. Målet med utvikling av tjenester er å ta ut gevinster i form av økt kvalitet på tjenestene og/eller mer effektive arbeidsprosesser. Sektoren har hatt kontinuerlig fokus på tilpasning og utvikling i flere år, og prosessen fortsetter inn i 2022.

Kommunen har behov for en strategisk plan som gir retning for handling. Denne tar utgangspunkt i sentrale føringer for helse- omsorg og velferdssektoren, lokale tilpasninger og kommunens økonomiske situasjon. Mål for planarbeidet er å fokusere på konkrete tiltak som anses strategiske for en fornyelse og videreutvikling av sektoren. Planprosessen har som mål å forankre, involvere og definere føringer for framtidens helse, omsorg og velferdstjenester i kommunen. Prosessen ble påbegynt medio 2021 og er planlagt behandlet i kommunens råd, utvalg og kommunestyret mai/juni 2022.

Sektor Helse Omsorg og Velferd (HOV) består av enhetene NAV, ViTT (enhet for tilpassede tjenester), HBO (Hjemmebasert Omsorg) og Åsnes Sykehjem. Staben består av KFF (Koordinering- fag og forvaltning), Psykisk helse og rus (Sparbyhuset), Åsnes Legesenter og Ergo/fysio/friskliv.

Koordinering- fag og forvaltning (KFF) er kommunens forvaltningsorgan ved tildeling av tjenester, og skal påse at kommunens innbyggere har tilgjengelig tjenester som er vurdert å være et behov, og til riktig tid. Det erfares krevende innen en stadig knappere kommuneøkonomi, og stadig økende antall mennesker med betydelige og sammensatte behov.

Under pandemien som har pågått nå siden våren 2020, hele 2021, erfares KFF å være en betydelig ressurs. Staben har også gjennom 2021 hatt hovedansvaret for planlegging og koordinering av vaksiner og smittesporing, samt det interkommunale samarbeidet med testsenteret på Haslemoen. Staben er å nevne som grunnleggende del av den kommunale beredskapen i Åsnes kommune, både ved å ha prosjektansvar for tilbudet på Haslemoen, stille med mannskap på alle områder og bistå administrativt i forhold til drift og samarbeid med Våler og Elverum.

Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus ble en realitet sommeren 2020, Dette er et viktig trinn i omsorgstrappen til Åsnes kommune og dekker svært mange behov for alle aldersgrupper og samfunnslag. Dagsenteret for demente, Dagsenter for ViTT, Friskliv og Fysio har tilhold i byggets første etasje. Her finnes også en stor treningssal med utstyr til bruk ved behandlinger og rehabilitering, samt mulighet for et aktivitetstilbud for brukere av dagsentrene. Midt i bygget ligger Frøya stua, der det er etablert en kafe for beboere i omsorgsboligene og andre.

Ergo, Fysio og Friskliv, avdelingen. Ergo-tjenesten er lokalisert på Åsnes sykehjem. Frisklivssentralen er sammen med de kommunale fysioterapeutene på Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus hvor de har fått store fine lokaler med behandlingsrom og treningssal.

Frisklivssentralen er utviklet over tid, og har en sentral rolle med mål om å yte tjenester knyttet til behov med bakgrunn i kommunens folkehelseprofil. Frisklivssentralen er et samarbeid mellom Åsnes og Våler kommune. Tjenesten samarbeider tett opp mot psykisk helse og rustjenesten, og det jobbes med videreutvikling av samarbeidet med NAV. Det erfares over tid at en investering i Frisklivssentralen gir helsegevinster og dermed behov for færre hjemmetjenester. Andre samarbeid er, eksempelvis, tilbudet, «Eldre ut på middag» og prosjektet «Sterk og stødig».

Psykisk helse og rustjeneste er lokalisert på Sparbyhuset. I årene fremover forventes det å være økt behov for å rette fokus på helse- og rusarbeid i kommunen. Det er fortsatt en stor andel innbyggere i Åsnes og Våler som erfarer psykiske utfordringer og/eller rus (oversiktsdokumentet fra Frisklivssentralen). NAV melder også om økning blant de som oppgir psykiatri som årsak for uførhet eller arbeidsledighet. Dette gir sektoren en utfordring som må løses, og utgangspunktet for tiltak som skal settes inn må være å absorbere mer og utnytte tjenestene bedre, også på tvers av enheter og sektorer. Det levner ingen tvil om at det er behov for økt satsing og fokus på tiltak innen tjenestene psykisk helse og rus, det er nødvendig å tenke nytt og det må jobbes på andre og nye måter.

Åsnes legesenter ble etablert som kommunalt drevet legesenter i 2020. Alle fastlegene er nå samlet under samme tak, prosessen har vært krevende og også lærerik og det erfares at det er etablert godt samhold blant medarbeiderne innen tjenesten. Det er fortsatt en vei å gå for å skape det fremtidsrettede legesenteret kommunen har mål om.

Legesenteret har nå 7 faste ansatte leger, 2 privat praktiserende leger samt en turnuslege. Det er totalt 8 årsverk helsesekretærer og en fagsykepleier. Det har vært påkrevd å foreta noen endringer på enkelte av legehjemlene, og ved slutten av 2020 har 3 kommunale legehjemler blitt omgjort til ALIS leger (allmennleger i spesialisering). Beklageligvis har prosessen berørt flere pasienter. Det er tro på at legetjenesten vil kunne stabilisere driften med de grep som er foretatt, og det jobbes videre inn i 2022. Det er foretatt nødvendige og viktige grep som har som mål å bidra til å etablere en mer stabil arbeidsplass og et bedre tjenestetilbud for Åsnes kommune sine innbyggere.

Utfordringene med fastlegeordningen erfares på landsbasis og også i Åsnes kommune. Tjenestetilbud vil også ha fokus fremover, det forventes et kontinuerlig arbeid for å etablere en god legetjeneste som skaper trygghet for innbyggerne. Langsiktig satsing er kostnadskrevende, men det er allikevel viktig og nødvendig med fremtidsrettet fokus på tjenesten, også inn i 2022.

NAV Åsnes har som satsningsgrupper ungdom, innvandrere fra land utenfor EØS-området og personer med nedsatt arbeidsevne. Målgruppene kan nevnes som fremtidens arbeidskraft, og som ledd i utvikling av denne arbeidskraften anvendes. Kvalifiseringsprogrammet (KVP) for brukere mellom 18 og 67 år. Programmet er forbeholdt de som ønsker å komme i arbeid, men som trenger ekstra oppfølging for å klare det.

Programmet skal inneholde arbeidsrettet aktiviteter, utdanning eller opplæring og tett individuell oppfølging og veiledning.

IMDI har anmodet Åsnes kommune om å bosette 10 flyktninger også i 2021 og med bakgrunn i utsatte muligheter for bosetting i løpet av pandemien vil kommunen bosette 13 nye innbyggere i 2021. Åsnes kommune har takket ja til anmodningen i tråd med gjeldende kommunestyrevedtak som sier at Åsnes kommune skal bosette 10 flyktninger hvert år i perioden 2020 - 2023.

NAV Åsnes leverer godt i den statlige statistikken og har ved flere målinger ligget blant de beste i Innlandet. I 2021 ble det inngått avtale om at enhetsleder ved NAV Åsnes også har ledelse for NAV Våler og målet er økt samarbeid mellom kommunen inn i 2022.

Enhet for tilpassede tjenester (ViTT) yter tjenester til brukere med nedsatt funksjonsevne og/ eller utviklingshemming basert på vedtak fattet av saksbehandlere i KFF. Det ytes følgende tjenester: Praktisk bistand, praktisk bistand opplæring, helsetjenester i hjemmet og dagaktivitet. Målet for det miljøterapeutiske arbeidet er mestring av egen hverdag, god livskvalitet og opplevd egenverd.

Det er en utfordring å ha fagressurser nok til å fylle enkelte av vedtakene, da lovverket stiller strenge krav til kompetanse som krever høyskoleutdannet personell og personell med fagbrev innen helse- og sosialfag. Det kreves refusjon for deler av kostnadene – særlig ressurskrevende tjenester. Utfordringen fremover er at tilskuddet fra staten faller bort når bruker fyller 67 år. Dette vil gi Åsnes kommune en betydelig lavere refusjon (større merkostnad) i årene fremover.

Dagsenteret for ViTT er lokalisert på Nedre Kjølen bo- og aktivitetshus. Dagtilbudet gir et viktig bidrag med henblikk på behovet for tiltak, innenfor de lovpålagte krav om dagtilbud for tjenestemottakere i målgruppen.

Åsnes sykehjem jobber kontinuerlig med fokus på tidlig innsats, rehabilitering og tilrettelegging av god omsorg. I 2021 har det vært økt fokus på etablering av Livsgledehem og prosessen mot sertifisering vil fortsette i 2022. Med bakgrunn i pandemien har det, til tider vært svært utfordrende å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset til riktig tid, noe som har medført kostnader for overligger-døgn. Det erfares også økt press på de tilrettelagte enhetene. Dette er pasienter som er svært ressurskrevende og krever spesial-kompetanse hos medarbeiderne. Det forventes at situasjonen stabiliseres i løpet av 2022. Det er etablert en KAD-plass på sykehjemmet basert på pasienter med somatisk problematikk.

Hjemmebasert omsorg (HBO) ble etablert som en ny enhet innen sektoren i 2020. Enheten innehar tjenestene hjelp i hjemmet, brukerstyrt personlig assistent (BPA), hjemmesykepleie, omsorgsboligene, miljøarbeidertjeneste, fra 2021 også avlastningsboligen.

Et sentralt argument for etablering av egen enhet for hjemmebasert omsorg er målet om å etablere en robust tjeneste og minimalisere sårbarhet, til beste for innbyggerne i kommunen. Det erfares, også nasjonalt, at tjenestene i stadig økende grad etableres for å tilrettelegge slik at innbyggerne skal ha mulighet for å bo lenger i eget hjem selv med helseutfordringer. Kravet og forventningene til HBO som enhet vil øke i takt med utviklingen.

Covid-19 pandemien har forsinket planlagte prosesser med hensyn på utvikling og tilpasning av tjenestene innen enheten, og det fokuseres videre på gode prosesser med fokus på utvikling/tilpasning i 2022. Tilbud om dagaktiviteter til hjemmeboende med en demenssykdom er lokalisert ved Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus. Dette medfører økte muligheter for å tilrettelegge dagaktiviteter tilpasset brukernes behov. Tidlig innsats i hjemmet og tilbud dagaktiviteter for hjemmeboende med en demenssykdom bidrar også til å utsette behovet for en institusjonsplass.

Enheten gir tilbud til mennesker som er tildelt omsorgsboliger og boligtilbudet er blitt evaluert og er i 2021 blitt mer tilpasset fremtidig behov. Boliger knyttet til målgruppa psykisk helse og rus er redusert med bakgrunn i vurdert behov, og leilighetene er omdisponert til andre med vurdert behov for omsorgsleilighet. Omgjøringene innen boligtilbudet har vært omfattende og nødvendig for å tilpasse tjenestetilbudet i et mer framtidsrettet perspektiv og i økende grad tilpasset innbyggernes behov. Utvikling/tilpasning av omsorgsboligene forventes videreført inn i 2022.

Åsnes kommune har etablert KAD plass lokalisert ved RUPS for mennesker med behov innen rus og psykisk helsetjeneste.

I 2022 forventes å erfare konturene av positive effekter knyttet til de tilpasninger som er foretatt. I tillegg vil planlagt innføring av digitale løsninger som på en bedre måte koordinere reiseruter og turnuser bidra til positiv utvikling av HBO. God bemanningsledelse, arbeidsplanlegging og turnus er grunnlaget for å få til kvalitet, kontinuitet og økonomisk kontroll i tjenesten.

Muligheter, mål og utfordringer for sektoren:

- Strategisk plan for Helse, omsorg og velferd, planlagt fullført mai/juni 2022
- Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre (Meld. St. 15, 2017-2018). Arbeidet med reformen hadde oppstart i 2019 og fortsetter i 2022. Reformen går på tvers av sektorer og fagfelt, og favner hele kommunen.
- Samarbeid med innbyggerne og frivillige organisasjoner (Kommune 3.0)
- Livsgledehem
- Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida
- Tjenesteharmonisering – Retningslinjer for tildeling av helse- og omsorgstjenester i Åsnes kommune. De aller fleste av tjenestene som ytes på sektoren er basert på vedtak. Oppfølging av disse og fokus på best mulig utnyttelse av interne og eksterne ressurser blir enda viktige fremover.
- Digitalisering og velferdsteknologi; samfunnet digitaliseres, og derfor blir digitalisering et av de viktigste arbeidsverktøyene i prosessen med å effektivisere tjenestene, etablere mer helhetlige tjenester.
- Demenssorgen. Konsekvenser av demensforekomst bør få større fokus. Konsekvensene treffer ulike parter og påvirker samfunnet på ulike måter:
 - Personen – Tapt livskvalitet og tapte livsår
 - Pårørende – Belastningene kan være av fysisk, psykisk, sosial eller økonomisk karakter. I gjennomsnitt mottar demenssyke 47 timer hjelp fra pårørende hver mnd.

-Helsetjenesten – Totalkostnaden pr demenspasient er beregnet til kr 2 933 500,-. Kommunehelsetjenesten dekker 76% av dette.

Helsedir. har beregnet den årlige kostnaden pr demenstilfelle til kr 362 800,-I Åsnes lever 210 personer med demens i 2020. Dette tallet stiger i 2030 til 256.

- Psykisk helse og rus, videre tilrettelegging og utvikling av tjenestetilbudet
- Flere av de særlig ressurskrevende brukerne passerer 67 år og Åsnes kommune mister dermed retten til refusjon på deler av utgiftene.
- Rekrutterer og beholde fagpersonell; videreføring og opprettholdelse av ansatte med tiltrengt kompetanse. I tjenestene innehar ansatte fagspesifikk kompetanse innen mange fagområder, dette er avgjørende for dreining av tjenester og er gjeldende i alle enheter. Deler av utfordringsbildet preges av økende press med flere og mer komplekse oppgaver, samt stadig flere innbyggere som har behov for bistand innen fagområdene helse, omsorg og velferd.

11.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd

Oversikten viser sektor helse, omsorg og velferd sin totale budsjettramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Helse , omsorg og velferd					
Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Inntekter					
Basis	240 009	240 009	254 072	257 422	257 272
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	240 009	240 009	254 072	257 422	257 272
Utgiftsøkninger					
Tilskudd særlig ressurskr.tj.		5 000	5 000	5 000	5 000
Generell innsparing b-21		4 728	4 728	4 728	4 728
Flyktingetjenesten		1 000	1 000	1 000	1 000
Økt tjenestebehov		3 500	7 000	7 000	7 000
Stillinger med krav til fast ansettelse		710	710	710	710
Tillegg sykepleiere etter forhand.		1 220	1 220	1 220	1 220
Sum økninger i budsjettramme	0	16 158	19 658	19 658	19 658
Utgiftsreduksjoner					
KFF, IKT utstyr sektor HOV 2021		-345	-345	-345	-345
KFF, husleie Flisa stormarked		-600	-600	-600	-600
Effektivisering personalressurs		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
"Inn i jobb"		-150	-300	-450	-600
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-2 095	-2 245	-2 395	-2 545
SUM BUDSJETTRAMME	240 009	254 072	257 422	257 272	257 122

11.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder, koordinering fag og forvaltning (KFF), legetjenesten ergo- og fysiotjenester, rus og psykiatri tilbud og refusjonsordning vedr ressurskrevende tjenester.

Regjeringen Solberg foreslo i sitt statsbudsjett også i år å svekke den statlige toppfinansieringen av særlig ressurskrevende tjenester. Dette ved å øke innslagspunktet med kr 50 000 utover det som følger av anslått lønnsvekst for 2021 – da til 1,520 mill. pr. bruker. Den nye regjeringen går imidlertid tilbake på dette, og innslagspunktet foreslås til 1,470 mill. pr bruker. Dette er hensyntatt i kommunedirektørens budsjettforslag. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 %. Fristen for rapportering er 1.4. året etter regnskapsåret.

11.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger

Tjenesteområdet består av gjeldsrådgivning, bostøtte, sosial rådgivning, økonomisk sosialhjelp, sysselsetting, aktivitets og arbeidstilbud, oppfølging av ungdom uten skole- eller arbeidsplass og flyktningetjeneste.

11.3 Åsnes sykehjem

Institusjonen består av 74 langtidsplasser og 18 korttidsplasser (kartlegging og utredning, rehabilitering- og avlastningsplasser). Sykehjemmet har egen kjøkkendrift og lager mat etter kok server prinsippet. Kjøkkenet leverer mat til Sønsterud bofellesskap, hjemmeboende med vedtak om ernæringsoppfølging og drifter kantine ved Nedre Kjølén bo- og aktivitetssenter. Pasienter og brukere som leier kommunale omsorgsboliger kan også bestille mat fra sykehjemmets kjøkken.

11.4 Hjemmebasert omsorg

Enheten gir hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp) til hjemmeboende og de som bor i kommunale omsorgsboliger, brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og Sønsterud bofellesskap er en del av enheten. Solkroken er dagsenter for hjemmeboende personer med demenssykdom.

11.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)

VITT har ansvar for; psykisk utviklingshemmede, målrettet miljøarbeidertjenester til personer med ulike diagnoser som bor i eget hjem eller omsorgsbolig, avlastning til barn og unge (i kommunal bolig og i privat hjem), dag- og arbeidssenter, støttekontaktjenester og parkeringskort for forflytningshemmede.

Sektorleder Anne Brit Nilsen Røst

12. Sektor samfunnsutvikling

Sektor samfunnsutvikling omfatter i 2021 fire enheter; eiendom, kultur & frivillighet, tekniske tjenester og brann- & feiervesen. Sektoren består av totalt 62 årsverk fordelt på 84 ansatte. Enhet for brann- & feiervesen med sine 6,5 årsverk vil bli overdratt til Midt-Hedmark brann og feiervesen IKS fra 01.01.22. Ny sektorleder for samfunnsutvikling tiltrådte 14.juni 2021.

12.1 Budsjett sektor samfunnsutvikling

Oversikten viser sektor samfunnsutvikling sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Samfunnsutvikling					
Beskrivelse	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Basis	32 199	32 199	37 400	33 025	29 800
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	32 199	32 199	37 400	33 025	29 800
Utgiftsøkninger					
Tapte leieinntekter pga driftsform		463	463	463	463
Midt-Hedmark Brann- og redning IKS		1 152	1 152	1 152	1 152
Forsikringer bygg, økning fra tidligere budsjett		160	160	160	160
Landsbyen Flisa overf fra adm (122)		600	600	600	600
Leiekostnader Flisa stormarked		600	600	600	600
Vedlikehold og energikostnader bygg		2 545	2 545	2 545	2 545
Bibliotek flyttet fra stab		4 201	4 201	4 201	4 201
Sum økninger i budsjetttramme	0	9 721	9 721	9 721	9 121
Utgiftsreduksjoner					
Eiendomsskatt, taksering		-600	-600	-600	-600
Telefoni - flyttes til IKT		-120	-120	-120	-120
Ressursdimensjonering eiendom inkl ny skole og barnehage		-1 950	-2 925	-3 250	-3 250
Ny Åsnes barneskole FDV-kostander			-2 250	-4 500	-4 500
TV/internett abonnement utleiebygg		-250	-250	-250	-250
Privatiering kommunale veger		-150	-300	-300	-300
Drift av lokaler Åsnes opplæringscenter		-600	-1 200	-1 200	-1 200
Driftskostnader barnehage				-400	-400
Kommunal bygningsmasse		-850	-1 250	-1 500	-1 700
Bilpleie overf stab		-350	-350	-350	-350
Husleie beredskapssenter		-250	-250	-250	-250
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-4 520	-8 895	-12 120	-12 320
SUM BUDSJETTTRAMME	32 199	37 400	33 025	29 800	29 000

12.2 Brann- og feiertjenesten

Brannsjefsmyndigheten har siden 1.oktober 2015 vært delegert til Midt-Hedmark Brann og Redning IKS (MHBR IKS). Fra 1.1.2022 inngår Åsnes i IKS'et, og de ansatte innen området overføres til ny arbeidsgiver. Brannmannskap vil fortsatt være stasjonert på beredskapssenteret som tidligere, og feiertjenesten vil også ha dette som sitt oppmøtested.

12.3 Tekniske tjenester

Enheten Tekniske tjenester med sine 12 årsverk har ansvaret for en betydelig del av kommunens lovpålagte oppgaver, blant annet planarbeid, byggesaksbehandling, kart og oppmåling, drift, vedlikehold og oppgradering av vann-, avløp-, septik- og

renovasjonsløsninger for kommunens innbyggere. I tillegg har enheten ansvar for drift, vedlikehold og oppgradering av kommunale veier, park og friluftsområder. Enheten vil videreføre nødvendige tiltak for sikre at de klarer å opprettholde tjenestetilbudet for lovpålagte oppgaver på en tilfredsstillende måte. I 2022 vil Tekniske tjenester også styrke sin satsning på planarbeid som skal sikre bedre tilgang til sentrumsnære nærings- og boarealer og innen området klima, energi og miljø. Videre utvikling innen VAR-området der vannforsyning på vestsiden av Glomma og utbedring av Søkkediet er prioritert. Privatisering av veier er et annet satsningsområde i 2022.

12.4 Eiendom

Enheten Eiendom sine oppgaver er primært drift og vedlikehold av egne formålsbygg, samt kommunale utleieboliger. Enhetens 35 årsverk, fordelt på 45 ansatte i all hovedsak vaktmester- og renholdstjenester. Vedlikeholdsplan er utarbeidet, og benyttes til det daglige arbeidet. Energiovervåking kommunale formålsbygg blir prioritert, gjennom systematisk og regelmessig oppfølging av hvert enkelt bygg. Avvik fra normalene skal resultere i tiltak, og mer effektiv energibruk.

Tidligere års stramme budsjetter har gitt et betydelig vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg, en utfordring som vil vedvare i 2022. En ambisjon for 2022 er imidlertid å redusere kommunens eiendomsmasse, spesielt de bygg som medfører store drifts- og vedlikeholdskostnader og som ikke har en funksjon for kommunen i dag.

12.5 Kultur og frivillighet

Enheten på 8,5 årsverk består av enhetsleder, UKM (ungdommens kulturmønstring), kinodrift, drift av kulturhuset, ungdomshuset og bibliotek/servicetorg. Samskapning med frivilligheten er et viktig og prioritert område for kommunen og derfor vil det ansettes en egen frivillighetskoordinator tilknyttet denne enheten. Bibliotek/servicetorg og Landsbyprosjektet ble overført fra stab til Kultur og frivillighet i 2021. Ungdomshuset ble også etablert på Bjørkheim i 2021. I tillegg til å fortsette den gode driften av hele enheten vil det i 2022 settes spesiell fokus på å etablere meråpent bibliotek, styrking av ungdomshusets tjenestetilbud og etablering av en frivillighetskoordinator som skal arbeide på tvers av kommunens sektorer.

Sektorleder Morten Wenstad (tilsatt fra 14.6.2021)

13. Generelle inntekter og utgifter

Driftsområdet omfatter inntekter fra skatt og rammetilskudd, andre generelle statstilskudd, rente- og avdragsutgifter, renteinntekter fra likviditet, avkastning fra kraftsektoren og tilskudd til kirkelige fellesråd. I tillegg posteres generell bruk og avsetning til fond og bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd/inndekking av underskudd på dette området. Alt vedrørende årets premieavvik pensjon og amortisering fra tidligere år har eget ansvar på dette området.

13.1 Netto driftsresultat

For å definere begrepet sunn kommuneøkonomi benytter man bl.a. netto driftsresultat som en indikator. Netto driftsresultat er det beløpet kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgiftene er trukket fra. Målet på en sunn kommuneøkonomi er et netto driftsresultat på minst 1,75 %. Dette er ansett som et nødvendig nivå i forhold til egenfinansiering av investeringer og avsetning/sparing.

Åsnes kommune har, som kjent, over en lang periode ikke klart å oppnå dette resultatet i netto driftsresultat. Åsnes kommune sliter fortsatt med at driften og tjenesteproduksjonen er betydelig høyere enn det man har løpende inntekter til. Et omstillingsbehov på ca. 30 mill er fortsatt realiteten. De to siste avlagte regnskapsår viser negativt netto driftsresultat (til sammen – 50 258 756,47)– og et akkumulert regnskapsmessig merforbruk på 22,7 mill.

13.2 Sammensetning fond

Åsnes kommune har følgende midler avsatt på fond pr. 31.12.20:

Fondstype	Beløp
Disposisjonsfond	0
Bundne driftsfond ⁶	20 180 400
Ubundne investeringsfond	0
Bundne investeringsfond ⁷	12 853 581
Sum	33 033 981

13.3 Lånegjeld

Låneopptak til investeringer i 2021 er gjennomført iht. kommunestyrets vedtak; dvs. 27,987 mill til investering i anleggsmidler og 10 mill. til Startlån.

Pr. 01.11.2021 er det bokført ca. 22,8 mill. i avdrag og ca. 8,6 mill. i renter på lån. Det gjenstår noen forfall i 2021. Avdrag Startlån til Husbanken kommer i tillegg. Disse regnskapsførers i investeringsregnskapet, og er pr. samme dato bokført med ca. 3,2 mill.

⁶ Selvkost områdene (VAR) og diverse øremerkede prosjektmidler.

⁷ Ekstra ordinære avdrag startlån

14. Obligatoriske oppstillinger

14.1 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 1.ledd

Årsbudsjett 2022, økonomiplan 2022 – 2025

			Økonomiplanperioden			
	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1 Rammetilskudd	303 634 205,00	296 458 000	300 516 000	298 190 000	296 006 000	293 629 000
2 Inntekts- og formueskatt	162 819 696,49	172 674 000	181 985 000	181 369 000	180 830 000	180 375 000
3 Eiendomsskatt	10 435 072,59	16 070 000	20 585 000	21 335 000	22 085 000	22 835 000
4 Andre generelle driftsinntekter	1 692 565,84	7 406 000	7 733 000	8 522 000	8 696 000	9 006 000
5 Sum generelle driftsinntekter	478 581 539,92	492 608 000	510 819 000	509 416 000	507 617 000	505 845 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	473 093 503,00	459 575 000	473 374 000	454 648 000	452 817 000	451 337 000
7 Avskrivninger	25 730 603,00	27 213 000	30 260 000	29 613 000	36 319 000	33 759 000
8 Sum netto driftsutgifter	498 824 106,00	486 788 000	503 634 000	484 261 000	489 136 000	485 096 000
9 Brutto driftsresultat	-20 242 566,08	5 820 000	7 185 000	25 155 000	18 481 000	20 749 000
10 Renteinntekter	1 515 856,78	1 270 000	1 175 000	1 175 000	1 175 000	1 175 000
11 Utbytter	150 234,00	130 000	140 000	140 000	140 000	140 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler						
13 Renteutgifter	13 105 131,10	12 313 000	11 487 000	13 849 000	17 218 000	17 798 000
14 Avdrag på lån	23 331 758,00	22 434 000	25 271 000	28 773 000	30 777 000	31 509 000
15 Netto finansutgifter	-34 770 798,32	-33 347 000	-35 443 000	-41 307 000	-46 680 000	-47 992 000
16 Motpost avskrivninger	25 730 603,00	27 213 000	30 260 000	29 613 000	36 319 000	33 759 000
17 Netto driftsresultat	-29 282 761,40	-314 000	2 002 000	13 461 000	8 120 000	6 516 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering						
19 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-3 251 625,72	-344 000	1 049 000			
20 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	17 547 843,56	30 000				6 310 000
21 Dekning av tidligere års merforbruk			953 000	13 461 000	8 120 000	206 000
22 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	14 296 217,84	-314 000	2 002 000	13 461 000	8 120 000	6 516 000
23 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-14 986 543,56	0	0	0	0	0

14.2 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 2.ledd

Årsbudsjett 2022, økonomiplan 2022 - 2025

	Ansvar	Tekst	Regnskap	B-2021	Økonomiplan			
			2020		2022	2023	2024	2025
A D M	100-119	Politisk	8 279	6 859	7 012	6 932	6 247	6 497
	121-123,129	Adm	4 732	5 615	4 736	4 421	4 421	4 421
	124	Pandemiutgifter		5 891				
	125	Stillingsbank		-4 000				
	128	HR	3 405	3 700	3 660	3 467	3 467	3 467
	131-138	Fellesutg	5 549	5 630	6 401	6 401	6 401	6 401
	140-142	IKT og arkiv	5 208	5 274	5 365	4 990	4 990	4 990
	152	Økonomi	3 831	3 522	3 131	2 774	2 774	2 774
		Generelt innsparingskrav		-1 041				
		SUM ADM	31 004	31 450	30 305	28 985	28 300	28 550
O P P V E K S T	200-201	Skoleadm	7 333	7 136	8 243	8 743	9 443	9 443
	211/221	Flisa skole / SFO	22 412	21 600	22 518	13 721	0	0
	212/222	Sønsterud skole/SFO	12 721	13 080	13 201	7 940	0	0
	214/224	Jara skole/SFO	6 628	6 058	5 740	2 870	0	0
		Åsnes barneskole	0	0	0	13 942	34 584	34 584
	216-217	ÅUS	22 576	22 410	22 748	22 748	22 748	22 748
	219-220	ÅOS	1 245	2 626	2 175	2 175	2 175	2 175
	230	Kultuskolen	2 409	2 510	2 510	2 510	2 510	2 510
	250-251	Barnehageadm	1 470	1 273	1 060	1 060	1 060	1 060
	252	Myrsnipa	6 646	6 073	6 163	6 163	3 595	0
	253	Sønsterud bhg	3 469	3 090	3 136	3 136	3 136	3 136
	255	Jara bhg	3 549	2 851	1 397	0	0	0
	256	Bashammeren	4 997	5 275	5 355	5 355	3 123	0
		Sentrum barnehage	0	0	0	0	5 897	11 218
	05,310,328:33	Familiens hus	32 014	32 203	31 513	31 151	31 151	31 151
	280	Private barnehager	21 856	20 870	22 000	22 000	22 000	22 000
		Generelt innsparingskrav		-1 200				
		SUM OPPVEKST	149 325	145 855	147 760	143 514	141 422	140 025
H O V	300	Helse adm	1 105	985	1 304	1 304	1 304	1 304
	301	KFF	12 785	15 478	14 957	14 957	14 957	14 957
		Haslemoen covid-19	3 680					
	309	Tilskudd ressurskrevende tjenester	-20 621	-30 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
	314	Åsnes legesenter	18 991	15 455	16 236	17 301	17 301	17 301
	306,315	Ergo/Fysio og Sparbyhuset	8 795	10 499	10 682	10 682	10 682	10 682
	320-322	NAV	14 113	22 193	23 154	23 004	22 854	22 704
	340-351	Åsnes sykehjem	74 749	75 421	78 241	78 241	78 241	78 241
	360-369	Hjemmebasert omsorg (HBO)	79 667	82 227	82 723	84 283	84 283	84 283
	370-377	VITT	52 352	52 751	51 775	52 650	52 650	52 650
		Generelt innsparingskrav		-5 000				
		SUM HOV	245 616	240 009	254 072	257 422	257 272	257 122
LANDBRUK	470	Landbruk	3 933	4 299	4 500	4 500	4 500	4 500
S a m f	600	Adm	2 239	1 800	1 463	1 463	1 463	1 463
	611-630	Tekniske tjenester	16 840	3 415	5 840	5 840	5 840	5 840
	650	Brann og beredskap	6 163	5 456	6 608	6 608	6 608	6 608
	661-665	Eiendom	25 437	19 396	16 051	11 676	8 451	7 651
	172,670-679	Kultur og frivillighet	5 575	6 533	7 438	7 438	7 438	7 438
		Generelt innsparingskrav		-700				
		SUM SAMFUNNSUTVIKLING	56 254	35 900	37 400	33 025	29 800	29 000
Diverse	800-999	Div felles	-9 838	1 718	386	-12 798	-8 477	-7 860
		Nto avsetn/bruk bundne fond enhetsnivå	-3 201	344	-1 049			
			473 093	459 575	473 374	454 648	452 817	451 337

14.3 Noter til driftsbudsjettet 2022

1. Grunnlaget for skatteanslaget og anslått beløp for inntektsutjevning.

Budsjettet bygger på de forutsetninger som ligger til grunn for regjeringen Solberg sitt forslag til statsbudsjett for 2022, og tilleggsdokumentet fra den nye regjeringen. Kommunen benytter seg av KS sin prognosemodell for beregning av skatt, inntektsutjevning samt rammetilskudd.

Postene er budsjettet slik i 2022:

Skatt på formue og inntekt 181,985 mill.

Inntektsutjevningstilskudd 56,092 mill.

Rammetilskudd 244,424 mill. inkl ordinært skjønn

2. Andre forventede fiskale inntekter

Åsnes kommune mottar årlig konsesjonsavgift som avsettes til næringsfondet. Budsjettet beløp kr 51 000.

3. Forventede generelle statstilskudd.

Det er budsjettet med følgende generelle statstilskudd:

Kompensasjon renter og avdrag (Husbanken) 1,350 mill.

Integreringstilskudd fra IMDI 6,383 mill.

4. Bundne avsetninger og bruk av slike avsetninger

Avsetning bundne fond

Konsesjonsavgift kr 51 000

14.4 Bevilingsoversikt investering § 5.5 1.ledd

Årsbudsjett 2022, økonomiplan 2022 – 2025

			ØKONOMIPLAN			
	R-2020	B-2021	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Investeringer i varige driftsmidler	112 728	29 204	156 474	156 400	52 300	12 050
Tilskudd til andres investeringer	2 000	3 250	1 900	400	400	400
Investeringer i aksjer og andeler	1 957	3 076	2 583	1 900	1 900	1 900
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	116 685	35 530	160 957	158 700	54 600	14 350
Kompensasjon for merverdiavgift	16 006	3 717	28 176	27 910	6 060	1 190
Tilskudd fra andre	21 517	350	0	250		
Salg av varige driftsmidler	3 508	3 076	5 971	3 200	2 750	2 400
Salg av finansielle anleggsmidler	6 869					
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån						
Bruk av lån	72 879	28 387	126 810	127 340	45 790	10 760
Sum investeringsinntekter	120 779	35 530	160 957	158 700	54 600	14 350
Videreutlån	4 629	10 000	20 000	15 000	15 000	15 000
Bruk av lån til videreutlån	4 629	10 000	20 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 114	3 438	3 691	4 195	4 720	5 198
Mottatte avdrag på videreutlån	3 832	2 245	4 534	4 963	5 395	5 840
Netto utgifter videreutlån	-718	1 193	-843	-768	-675	-642
Overføring fra drift						
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	-1 193	843	768	675	642
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-718					
Dekning av tidligere års udekket beløp	-4093					
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-4811	-1 193	843	768	675	642
Fremføring til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

14.5 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 2.ledd

Årsbudsjett 2022, økonomiplan 2022 - 2025

		Økonomiplan								
		Finansiering 2022								
Prosjekt nr	Navn	2022	Lån	Mva	Tilskudd	Salg	Fond	2023	2024	2025
9000	Startlån	20 000 000	20 000 000					15 000 000	15 000 000	15 000 000
8010	Egenkapitalinnskudd KLP	1 840 000				1 840 000		1 900 000	1 900 000	1 900 000
1170	Midt-Hedmark brann og redning IKS, kjøp an andeler	743 000				743 000				
6119	Vanntilførsel Sparbymoen/Snålroa/Lauta/Flisa bru	5 500 000	5 500 000					6 000 000		
6394	Søgårdshaugen, nytt anlegg	500 000	500 000							
6117	Søkkediet vannverk	2 500 000	2 500 000							
	Vannforsyning Beitnesgrenda								650 000	
	Flisa RA- rensetrinn nr 3, biologisk rensing							1 000 000	10 000 000	
	Sannering eternittledning Jordan-Bjerkely, vann								2 700 000	
	Skalbukilen renseanlegg							500 000	2 200 000	
6147	Berg-Kvisler renseanlegg	500 000	500 000					2 200 000		
6135	Va- diverse	1 000 000	1 000 000					1 000 000	1 000 000	1 000 000
6202	Vedlikeholdsplan bygg ENØK (kun budsjett-fordeles)	1 000 000	800 000	200 000				750 000	750 000	750 000
6405	Rådhuset, ENØK tiltak	4 000 000	3 000 000	1 000 000				4 000 000		
	Grunnerverv og infrastruktur nye utbygningsområder næring og bolig	5 000 000	5 000 000					5 000 000	5 000 000	5 000 000
1285	Ladestasjoner kommunale bygg	750 000	600 000	150 000				750 000		
2065	IKT oppvekst	950 000	760 000	190 000				600 000	1 250 000	1 250 000
1060	IKT diverse	1 250 000	1 000 000	250 000				1 250 000	1 250 000	1 250 000
6019	Overordnet digitalisering, forprosjekt	100 000				100 000				
	Nye Åsnes barneskole	125 000 000	100 000 000	25 000 000				125 000 000		
6333	G/S KR. Haugsvei - Ola Hammerstadsveg	650 000	550 000	100 000						
1090	Geovekst ny kartlegging	250 000				250 000		250 000	250 000	
6171	Kommunale veier, oppgradering (kun budsjett-fordeles)	1 200 000	1 000 000	200 000				1 200 000	1 200 000	1 200 000
6116	Gatelys	500 000	400 000	100 000				100 000	100 000	100 000
3436	Åsnes sykehjem, varslingssystem	3 200 000	2 560 000	640 000						
3450	Åsnes sykehjem, bekkenspyler	125 000				125 000				
	Åsnes sykehjem, elektriske senger og sirkulasjonsmadrasser	375 000				375 000				
	Åsnes legesenter, undersøkelsesbenker og operasjonslamper	166 000				166 000				
	Åsnes legesenter, medisinsk utstyr	317 000				317 000				
1760	Bibliotek, mer åpent	486 000	390 000	96 000						
	Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa							500 000		
	Rådhusplassen, utemøbler							300 000		
	ÅUS, auditorium for- og hovedprosjekt								100 000	1 500 000
6035	Myrmoen, trapp til friområde							850 000		
6225	Flomsikring/biotoptiltak Kilen/Nyåa	155 000				155 000				
	Ny sentrum barnehage for- og hovedprosjekt							5 000 000	25 000 000	
	Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon	1 000 000	750 000	250 000				1 000 000		
9025	Åsnes kirkelige fellesråd	400 000				400 000		400 000	400 000	400 000
9041	Åsnes kirkelige fellesråd, Hof kirke vinduer	1 500 000				1 500 000				
	SUM	180 957 000	146 810 000	28 176 000	0	5 971 000	0	174 550 000	68 750 000	29 350 000

14.6 Økonomisk oversikt etter art – drift § 5.6

Årsbudsjett 2022, økonomiplan 2022 – 2025

– settes inn etter vedtak i kst

14.7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5.7

Årsbudsjett 2022, økonomiplan 2022 - 2025

Nivået, og utviklingen, i kommunenes samlede gjeld påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og for å sikre at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I økonomiplanen er det innarbeidet konsekvensen av nye låneopptak som følge av planlagte investeringer. Det er ikke benyttet avdrag iht minimumsnivået som kommuneloven og forskrift setter til avdrag på lån. Dette krever at det er frie inntekter eller frie fond som kan benyttes til dekning av avdrag i investeringsregnskapet. Åsnes kommune har ikke slike fond eller forventede salgsinntekter i denne størrelsesorden til disposisjon i økonomiplanperioden.

Gjeld (i hele 1000)	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Gjeld til investeringsformål pr 1.1.	591 245	683 284	781 851	796 864
Låneopptak	117 310	127 340	45 790	10 760
Avdrag	25 271	28 773	30 777	31 509
Sum gjeld til investeringsformål pr 31.12	683 284	781 851	796 864	776 115
Innlån knyttet til Startlån pr. 1.1.	89 470	105 779	116 520	126 761
Låneopptak	20 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag	3 691	4 259	4 759	5 259
Sum innlån pr. 31.12	105 779	116 520	126 761	136 502

